

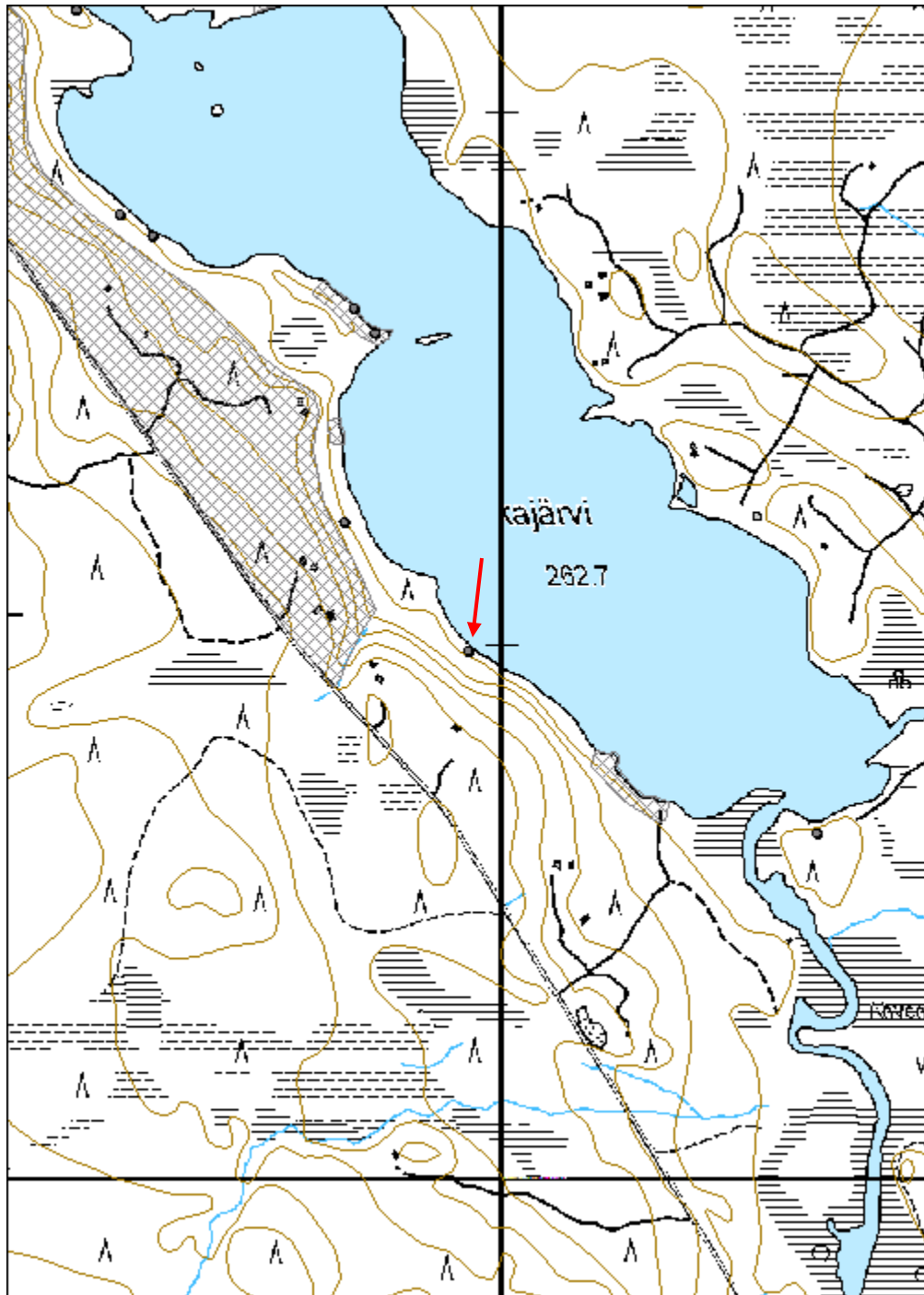
Naruskajärvi 4 kuorittu mänty jäännös		MH-tunnus: 149429	
Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7480987, Y 3599936, Z 264	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Naruskajärven lounaisrannalla, n. 12 m etäisyydellä rannasta, tasaisella rantakaistaleella. Kohteen lounaispuolella 230 m etäisyydellä kulkee Naruskajärvi-Väriöjoki -tie. Kasvillisuus on kuusivaltaista sekapuustoista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa uudistuskypsää metsää. Alue kuuluu Naruskajärven rantakaava-alueeseen.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on kelottuva halkaisijaltaan n. 45 cm paksu mänty, jonka kuoresta on poistettu kirveellä 55 cm korkea kaistale juuresta lähtien. Kaistaleen ylä- ja alareunassa näkyy kirveen jäljet. Mäntyä ei ole kaulattu ympäriinsä, vaan kuori on poistettu vain kolmasosasta runkoa.			
<i>Kohteen rajaus</i>			
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.			
<i>Tulkinta</i>			
Kohteessa on 1900-luvulle ajoittuva mänty, josta on poistettu kuorta ja puuosaa pinnasta. Käyttötarkoitus on epäselvä.			
<i>Lisätietoja</i>			
Vastaavanlaisia puita löytyi myös pohjoisempaa Naruskajärven länsirannalta.			
<i>Tarkastukset</i>			
Tila: 3 Toteutettu		Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	
Tarkastuspv: 10.8.2012		Tarkastusvuosi: 2012	
Tarkastaja: S. Tolonen			
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla			

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	99 Ei suojeluarvoa	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	99 Ei suojeluarvoa
		Selitys:	
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty		
Selitys:			

Naruskajärvi 4 kuorittu mänty. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7480987, Y 3599936, Z 264	Mittakaava:	1:10000

Naruskajärvi-Kullajärvi 1 kruununleimapuu jäännös		MH-tunnus: 149721	
Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	500		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7482058, Y 3598942, Z 275	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Naruskajärven ja Kullajärven länsilounaispuolella. Tarkastettu alue rajautuu pääosin Naruskajärvi-Värrijoki -tien ja järvien väliselle alueelle. Alue ulottuu Naruskajärven keskivaiheilla olevasta järveen laskevasta purosta Kullajärven luoteispäähän. Kohde ei ulotu aivan järvien rantaan, vaan se loppuu itäkoillisreunassaan tasaiselle rantakaistaleelle laskevan rinteeseen juurelle. Alueella on mökkitontteja, joista osa on yksityisomistuksessa ja osa vuokrattu. Myös tonttien pihassa havaittiin kruununleimapuita, tosin suurinta osaa ei tarkastettu. Kasvillisuus alueella on osittain mäntyvaltaista, osittain kuusivaltaista sekapuustoista kuivahkoa kangasta. Osa alueesta on uudistuskypsää metsää ja osa nuorta kasvatusmetsää, jossa on seassa vanhempaa puustoa. Alue kuuluu Naruskajärven rantakaava-alueeseen.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on kruununleimapuita. Puut ovat kelottuneita tai eläviä vanhoja mäntyjä ja kuusia. Alue voi ainakin luoteisosassa jatkua tien lounaispuolelle. Kaakkoisosassa tien lounaispuolella ei havaittu leimapuita. Inventoitu alue on järvien ja tien suuntainen, n. 2,7 km pitkä ja leveimmillään 250 m. Puissa on 1,5-2 m korkeudella pilkat, joihin on lyöty leimat. Yleensä pilkkoja ja leimoja on kaksi, mikä merkitsee tukkipuuta, toisinaan kolme tai yksi. Osassa puista, varsinkin kuusissa, pilkat ovat kasvaneet umpeen. Leimapuut sijoittuvat alueelle pieninä ryhminä, eikä niitä ole kovin tiheästi. Alueella on myös leimaamattomia samanikäisiä puita. Arviolta leimapuita on muutamia satoja. Yhdestä alueen luoteispäässä olevasta puusta löydettiin eri yhtiön leima, muuten kaikki leimat ovat Metsähallituksen leimoja. Tunnistamaton leima muistuttaa kärjestään katkaistua kolmiota.			
<i>Kohteen raja</i>			
Kohde rajattiin leimapuiden levinnän mukaan, mutta tien lounaispuolta ei juurikaan			

tarkistettu muuten kuin tien vierestä. Alue voi olla luultua laajempi.

Tulkinta

Kohteessa on kruununleimapuualue, joka ajoittune 1900-luvun alkupuoliskolle.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 13.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojelu:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

**Ympäristön
suojelu:**

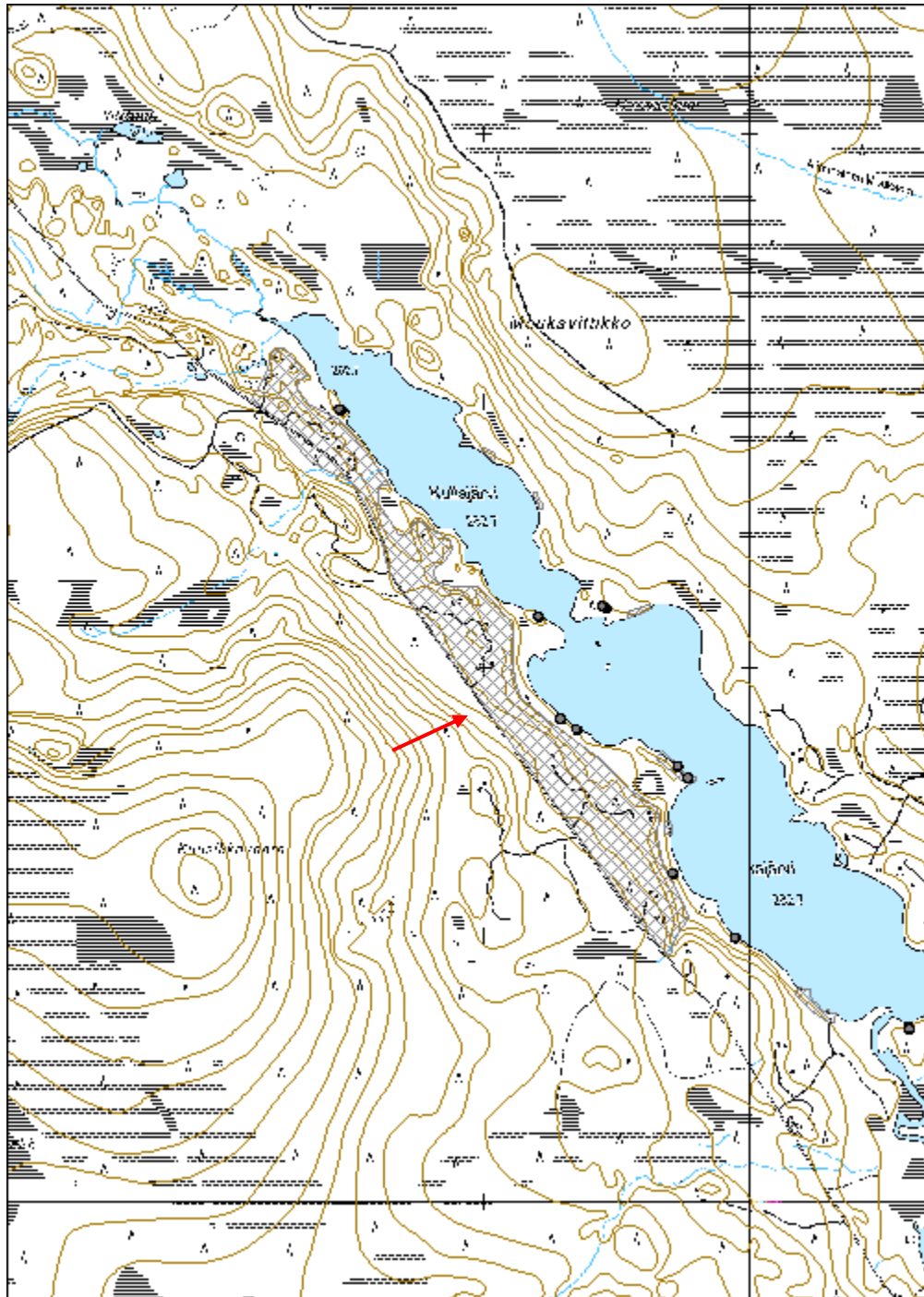
0 Ei määritelty

Selitys:

Naruskajärvi-Kullajärvi 1 kruunuleimapuu, jossa kolme leimaa.
Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7482058, Y 3598942, Z 275	Mittakaava:	1:20000

Naruskajärvi 6 kuorittu mänty jäännös		MH-tunnus: 149512
Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Haltija: 191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä: 191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta: 732 Salla
Lukumäärä:	1	
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu: 4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7481767, Y 3599343, Z 264	Löydöt:
<i>Taustatiedot</i>		
Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.		
<i>Ympäristön kuvaus</i>		
Kohde sijaitsee Naruskajärven lounaisrannalla, järven päässä olevan lahden perukassa. Kohde sijoittuu tasaiselle rantakaistaleelle, n. 10 m etäisyydelle rannasta. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää. Seassa on myös vanhempaa puustoa. Kohteen lounaispuolella 220 m etäisyydellä kulkee Naruskajärvi-Värrijoki -tie. Alue kuuluu Naruskajärven rantakaava-alueeseen.		
<i>Kohteen kuvaus</i>		
Kohteessa on halkaisijaltaan 30 cm paksu kelo, josta on poistettu kirveellä kuorta juuresta lähtien 55 cm korkealta osalta 40 cm leveydeltä. Kaistaleen ylä- ja alareunassa näkyy rivi kirveenjälkiä. Kuoritun osan keskelle on tehty kirveellä kolo ikäänkuin puu olisi aiottu kaataa.		
<i>Kohteen rajaus</i>		
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.		
<i>Tulkinta</i>		
Kohteessa on osittain kuorittu mänty, joka ajoittunee 1900-luvulle. Puun käyttötarkoitus on epäselvä.		
<i>Tarkastukset</i>		
Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspv: 13.8.2012		Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla		
Viranomais-	Kunto:	2 Keskinertainen

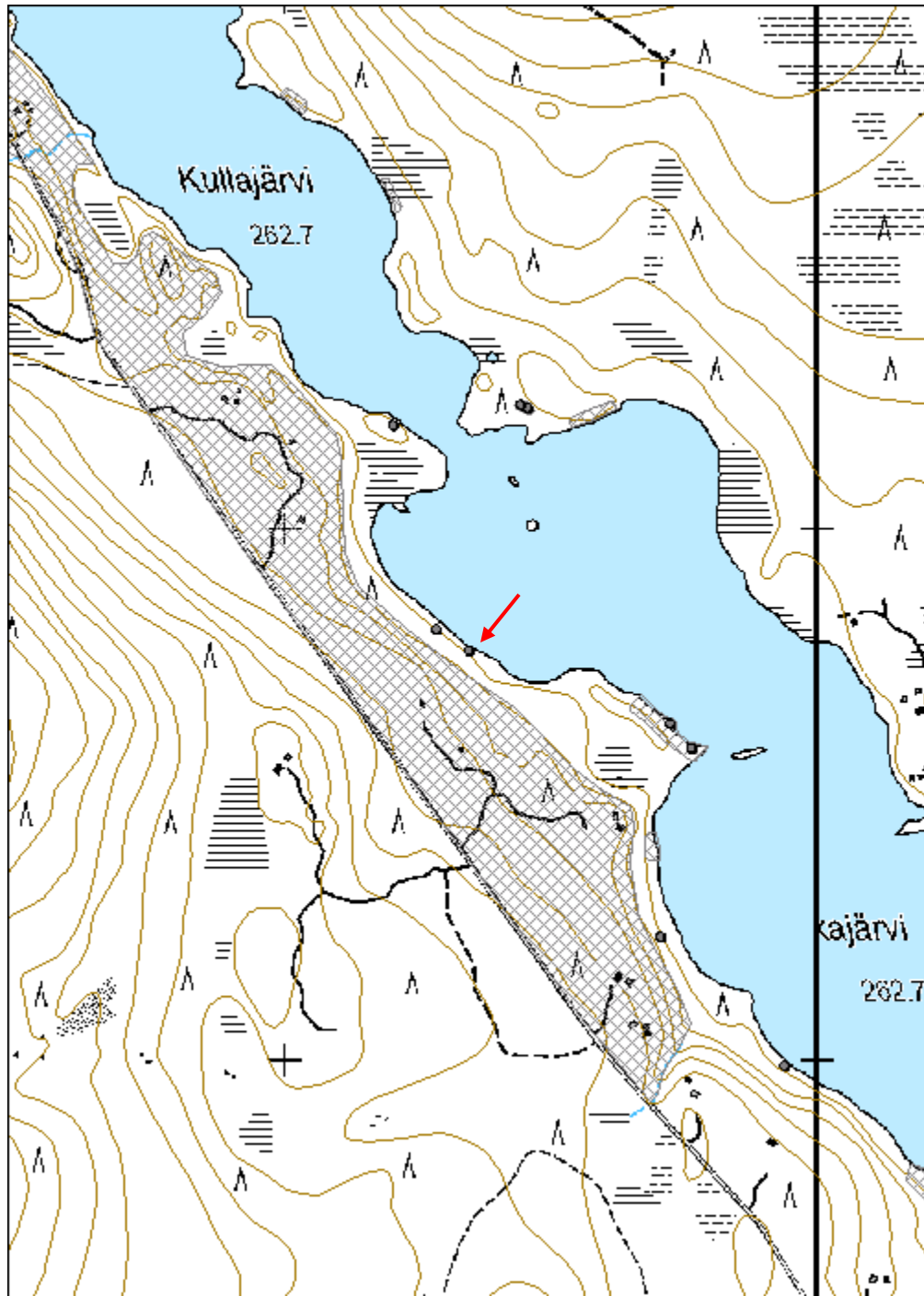
rekisterinro:		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	99 Ei suojeluarvoa	Kohteen suojelu:	99 Ei suojeluarvoa
Selitys:		Selitys:	
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty		
Selitys:			

Naruskajärvi 6 kuorittu mänty. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7481767, Y 3599343, Z 264	Mittakaava:	1:10000

Naruskajärvi 7 merkkipuu jäännös		MH-tunnus: 149513	
Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7481807, Y 3599282, Z 265	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Naruskajärven lounaisrannalla, järven päässä olevan lahden perukassa. Kohde sijoittuu tasaiselle rantakaistaleelle, vajaan 20 m etäisyydelle rannasta. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää. Seassa on myös vanhempaa puustoa. Kohteen lounaispuolella 200 m etäisyydellä kulkee Naruskajärvi-Värriöjoki -tie. Alue kuuluu Naruskajärven rantakaava-alueeseen.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on kelottuva mänty, josta on poistettu kirveellä kuori 45 cm leveydeltä, 55 cm-1 m korkeudelta juuresta mitattuna, ja kaiverrettu kirjoitus: VEIKKO SAARINIE (tai Saarine) 1930 Sukunimi on hieman epäselvä, koska aukko on kuroutunut osittain umpeen. Nimi on ilmeisesti Saariniemi tai Saarinen, jossa ensimmäinen n-kirjain on nurinpäin. 19 ja 30 välissä on 6-numeroa muistuttava pieni väkkärä ja S-kirjain on kirjoitettu nurinpäin. Puusta on lisäksi veistetty kirveellä pieniä palasia.			
<i>Kohteen rajaus</i>			
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.			
<i>Tulkinta</i>			
Kohteessa on merkkipuu, jonka kaiverrus ajoittuu v. 1930. Naruskajärven alueelta on löytynyt myös muita puita, joista osa kuoresta on poistettu samalla tavalla, joten kuorinta			

on voitu tehdä ennen nimikirjoitusta. Saariniemiä on ainakin Saijan kylällä.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
 Tarkastuspvm: 13.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomais-
rekisterinro: **Kunto:** 2 Keskinertainen

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo **Olotila:** 2 Ei käytössä
Kohteen
suojelu: 9 Muu suojeluarvo

Selitys: **Selitys:**

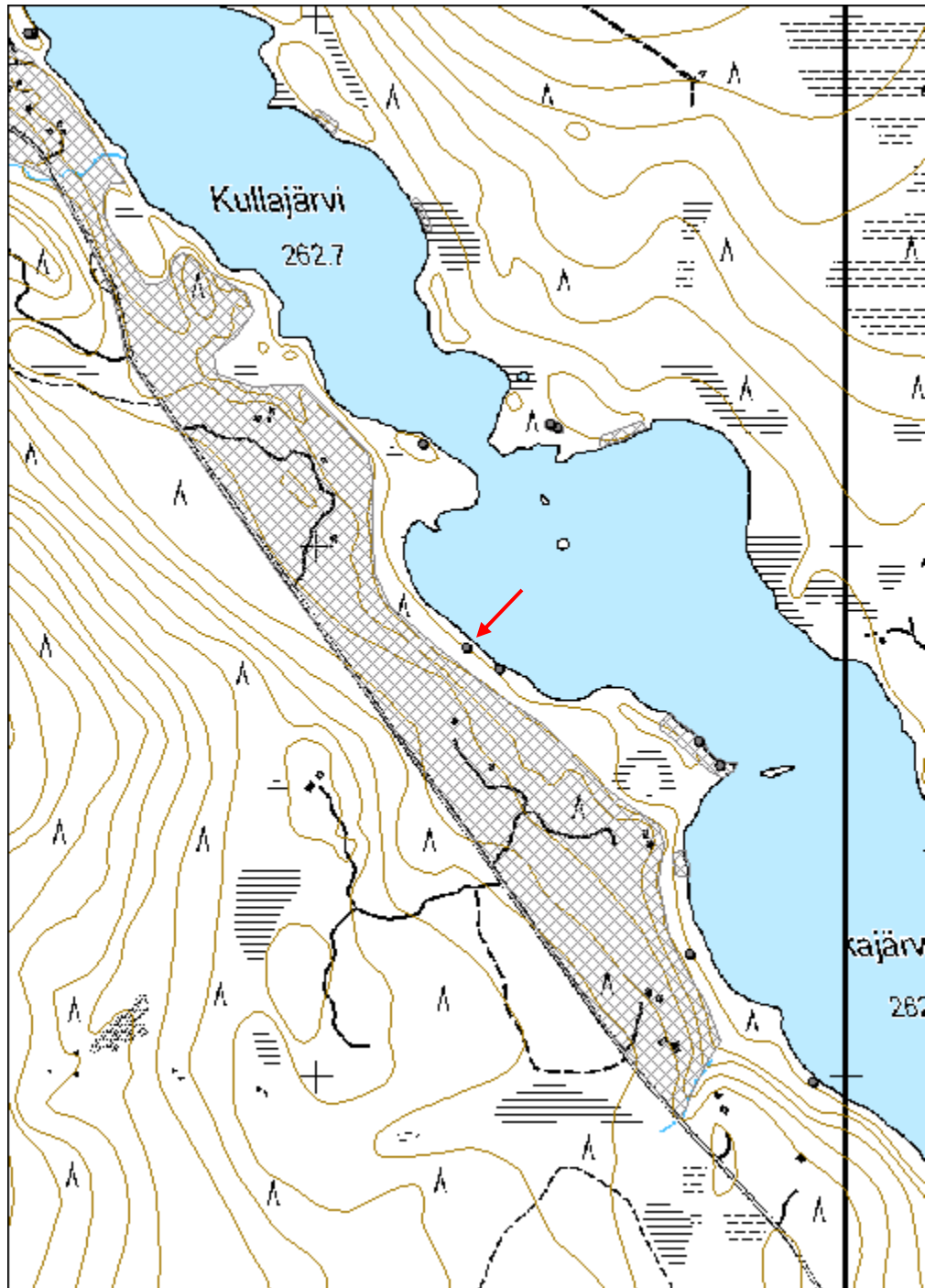
Ympäristön
suojelu: 0 Ei määritelty

Selitys:

Naruskajärvi 7 merkkipuun kaiverrus. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7481807, Y 3599282, Z 265	Mittakaava:	1:10000

Kullajärvi 4 merkkipuu jäännös		MH-tunnus: 149667	
Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7482967, Y 3598454, Z 266	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Kullajärven länsilounaisrannalla järven luoteispään lähellä, tasaisen rannansuuntaisen kumpareen päällä rannan tuntumassa. Rannassa on venepaikka, ja sinne tulee ajoura Naruskajärvi-Värriöjoki -tieltä. Kasvillisuus on mäntyvaltaista sekapuustoista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa uudistuskypsää metsää. Alue kuuluu Naruskajärven rantakaava-alueeseen.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on halkaisijaltaan 45 cm paksu kelottuva mänty, jonka yhdeltä sivulta kuori on kuroutunut pois juuresta 1,5 m korkeudelle asti, 20 cm leveältä kaistaleelta. Kurouman yläosaan on kaiverrettu puukolla 1950. Vuosiluvun alta kuivaa kelopuuta on sahattu pois moottorisahalla.			
<i>Kohteen rajaus</i>			
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.			
<i>Tulkinta</i>			
Kohteessa on merkkipuu, jossa vuosiluvun 1950 lisäksi on voinut olla jotain muitakin merkkejä. Puussa on voinut olla vuosiluvun lisäksi muitakin merkkejä, jotka on sahattu pois. Tämän kohteen lisäksi viereiseltä Naruskajärveltä on löytynyt toinen vuosilukupuu (Naruskajärvi 7). Kohteen itäpuolella on mänty, josta kuorta on poistettu osittain (Kullajärvi 5). Kullajärvi 4:ssä ei näy kuorintajälkiä, mikä tosin voi johtua siitä, että puuta on sahattu pois.			
<i>Tarkastukset</i>			
Tila: 3 Toteutettu		Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2012

Tarkastuspvm: 13.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

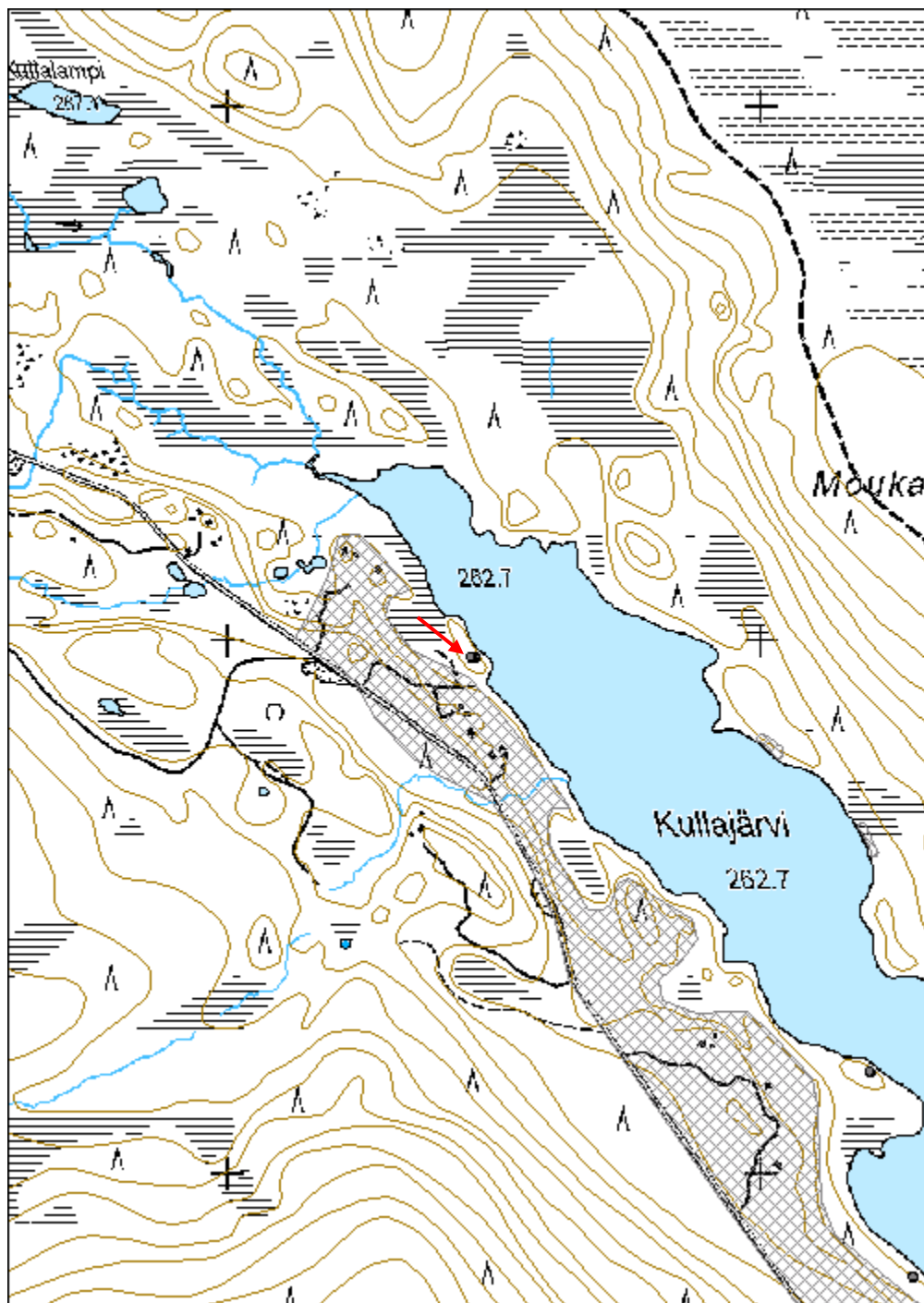
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	3 Huono
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojaus:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Kullajärvi 4 merkipuun kaiverrus. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7482967, Y 3598454, Z 266	Mittakaava:	1:10000

Kullajärvi 5 kuorittu mänty jäännös		MH-tunnus: 149680	
Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7482967, Y 3598462, Z 266	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Kullajärven länsilounaisrannalla järven luoteispään lähellä, tasaisen rannansuuntaisen kumpareen päällä. Rannassa on venepaikka, ja sinne tulee ajoura Naruskajärvi-Värriöjoki -tieltä. Kasvillisuus on mäntyvaltaista sekapuustoista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa uudistuskypsää metsää. Alue kuuluu Naruskajärven rantakaava-alueeseen.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on kelottuva mänty, josta on poistettu kirveellä kuorta juuresta alkaen 50 cm korkeudelle asti, 30 cm leveältä kaistaleelta. Kaistaleen ylä- ja alareunassa näkyy kirveenjälkiä. Puu on halkaisijaltaan 30 cm.			
<i>Kohteen rajaus</i>			
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.			
<i>Tulkinta</i>			
Puu ajoittunee 1900-luvulle. Sen käyttötarkoitus on epäselvä.			
<i>Tarkastukset</i>			
Tila: 3 Toteutettu		Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 13.8.2012		Tarkastaja: S. Tolonen	
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla			
Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
		Olotila:	2 Ei käytössä

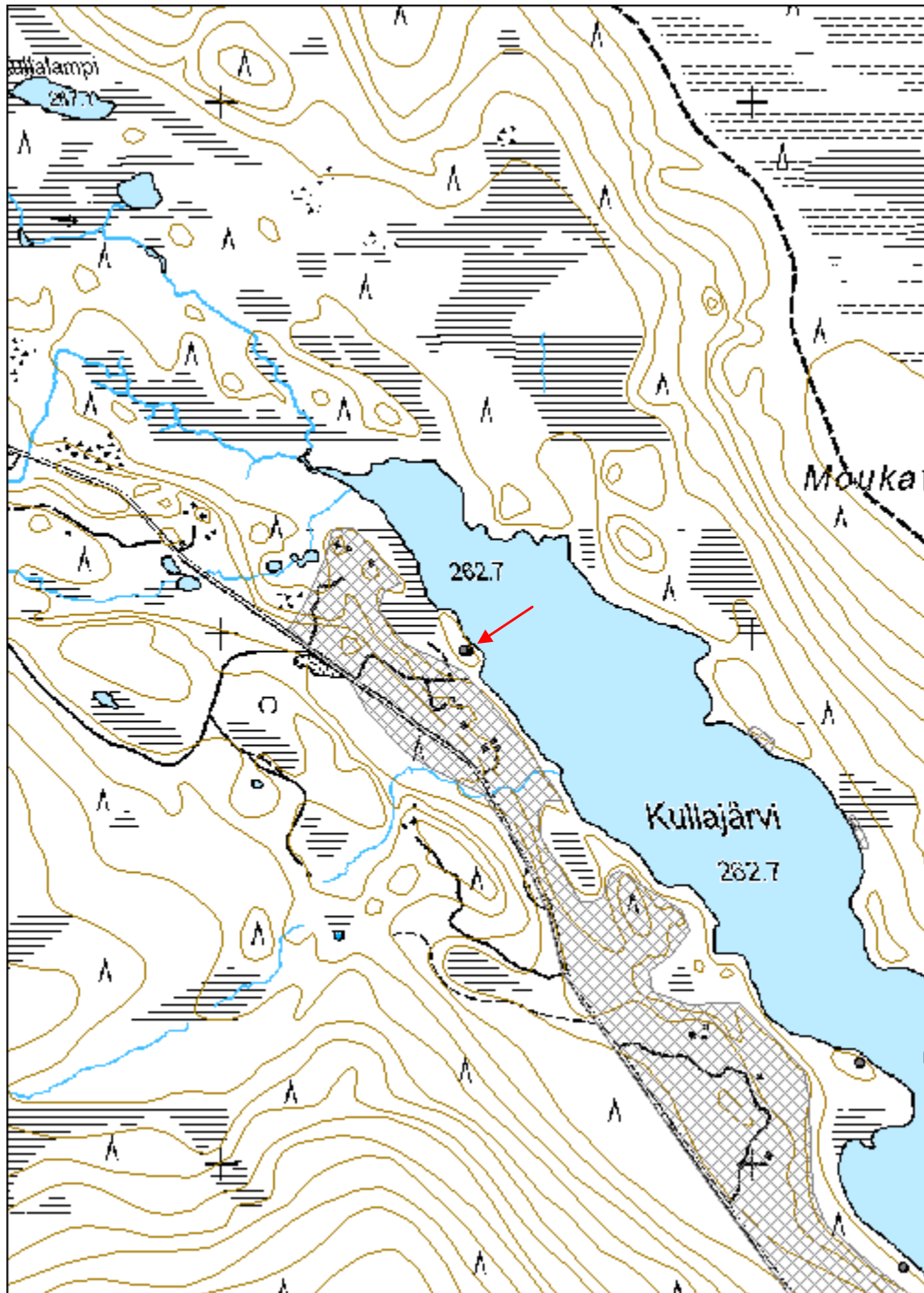

Arvotus:	99 Ei suojeluarvoa	Kohteen suojelu:	99 Ei suojeluarvoa
Selitys:		Selitys:	
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty		
Selitys:			

Kullajärvi 5 kuorittu mänty. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7482967, Y 3598462, Z 266	Mittakaava:	1:10000

Tuore Vuonneloselkä 1 kämpä jäännös		MH-tunnus: 149651	
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7483816, Y 3605138, Z 281	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde on merkitty v. 1971 topografiseen karttaa autiotuvaksi.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Tuoreen Vuonneloselän lounaisrinteen juurella, Alimmaisen Vuonnelojan pohjoispuolella suon laidassa. Kohteelle tulee vanha tienpohja, joka risteää etelään Tuoreelle Vuonneloselälle kulkevalta metsätieltä. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää. Kämpän ympärillä on myös vanhempaa puustoa.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on poltetun kämpän jäännös. Kämpä on pyöröhirsinen ja mitoiltaan 4,8 m x 6,5 m. Pitkä sivu on itäkoillis-länsilounaisuuntainen. Kämpästä on jäljellä kaksi hiiltynyttä hirsikertaa. Rungon päällä on mahdollisesti katosta peräisin olevia pitkän sivun suuntaisia hirsiiä, ja kämpän ympärillä on runsaasti irtonaisia hirsiiä. Nurkissa salvokset ovat sahattuja koirankauloja, ja hirsien päät on katkaistu sahalla samanpituisiksi. Kämpän pohjoiskoillisnurkassa on kamiina. Kämpän pohjoisluoteispuolella on aukiona erottuva piha-alue, jossa on epävirallinen leiripaikka.			
<i>Kohteen rajaus</i>			
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella kämpän ja pihan kohdalle.			
<i>Tulkinta</i>			
Mahdollisesti kyseessä on vanha porokämpä tai muu autiokämpä, joka ajoittuu 1900-luvun puoliväliin.			
<i>Lisätietoja</i>			
Topografinen kartta 1:20 000. Karttalehti 4713 06. Maanmittauslaitos, v. 1971.			
<i>Tarkastukset</i>			

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
 Tarkastuspvm: 14.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

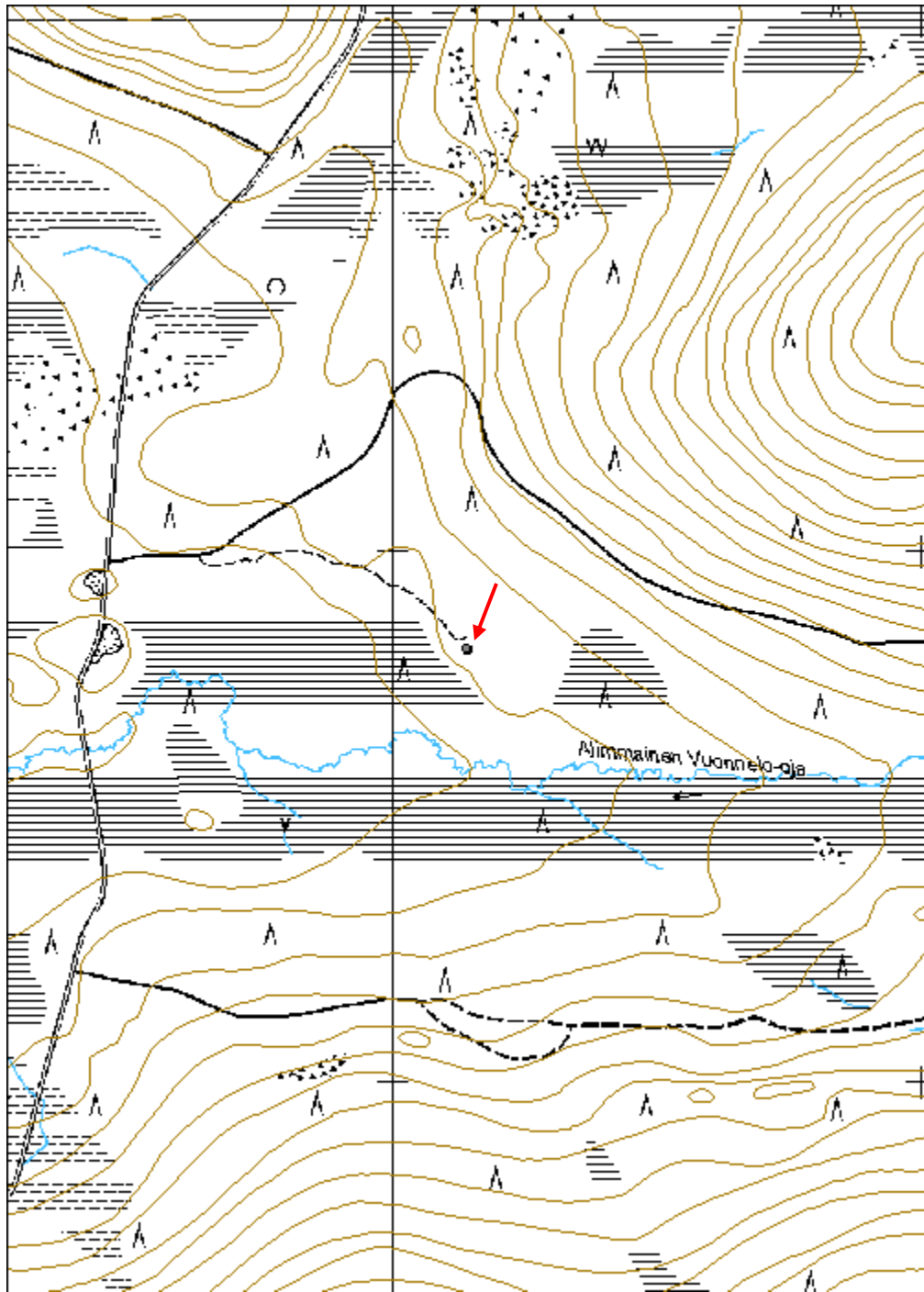
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	3 Huono
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Tuore Vuonneloselkä 1 kämppä pohjoiseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7483816, Y 3605138, Z 281	Mittakaava:	1:10000

Peuraselkä 1 kämppä jäännös	MH-tunnus: 149789
------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7489623, Y 3607170, Z 293	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on inventoitu Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa v. 2005.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Peuraselän kaakkoispuolella, rinteen juurella tasaisella kohdalla, Tuntsan tien luoteispuolella vajaan 30 m etäisyydellä. Tuntsan tie ylittää kohteen kaakkoispuolella virtaavan Auermajoen 1,3 km etäisyydellä lounaassa. Kasvillisuus on mäntyvaltaista sekapuustoista tuoretta kangasta, jossa kasvaa uudistuskypsää metsää.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on kämpän ja tallin jäännökset. ELY-keskuksen inventoinnin mukaan kämpän on rakennuttanut Eino Raatikka työmaa-asunnoksi v. 1935-1936. Metsätyökämpä on ollut käytössä vielä sotien jälkeenkin, mm. Asseri Turpeinen on asunut siinä 1950-luvulla.

Kämpä ja talli on purettu, ja niistä erottuu maastossa pohjat. Tien varressa kämpän kaakkoispuolella on rakennuksista purettuja hirsiiä. Rakennuksen sijaitsevat 20 m etäisyydellä toisistaan pohjoiskoillis-etelälounaissauntaisesti. Pohjoiskoillispuoleinen rakennus on kämpä ja etelälounaispuoleinen talli. Kämpä on mitoiltaan 6,4 m x 6,6 m, ja sen pitkä sivu on pohjoiskoillis-etelälounaissauntainen. Kämpästä on jäljellä yksi tai kaksi sammaleen peittämää pyöröhirsikertaa, ja rungon päällä on sahalautaa ja katon hirsiiä, joiden perusteella katon harja on ollut todennäköisesti pitkän sivun suuntainen. Lattia erottuu painaamana. Nurkissa salvokset ovat sahattuja koirankauloja, ja hirsien päät on katkaistu sahallalla. Hirsien toinen pinta, luultavasti sisäpinta, on veistetty suoraksi.

Talli erottuu hiukan heikommin. Se on mitoiltaan 5,2 m x 6,5 m ja itäkaakko-länsiluodesuuntainen. Tallista on jäljellä yksi turpeen peittämä pyöröhirsikerta, jonka päällä on katon riukuja ristikkomaisena rakenteena. Nurkissa hirsien päät on katkaistu sahallalla. Tallin pohjoisluoteisnurkassa on metallitynnyri. Molempien rakennusten päällä kasvaa eri-ikäisiä taimia ja nuoria puita.

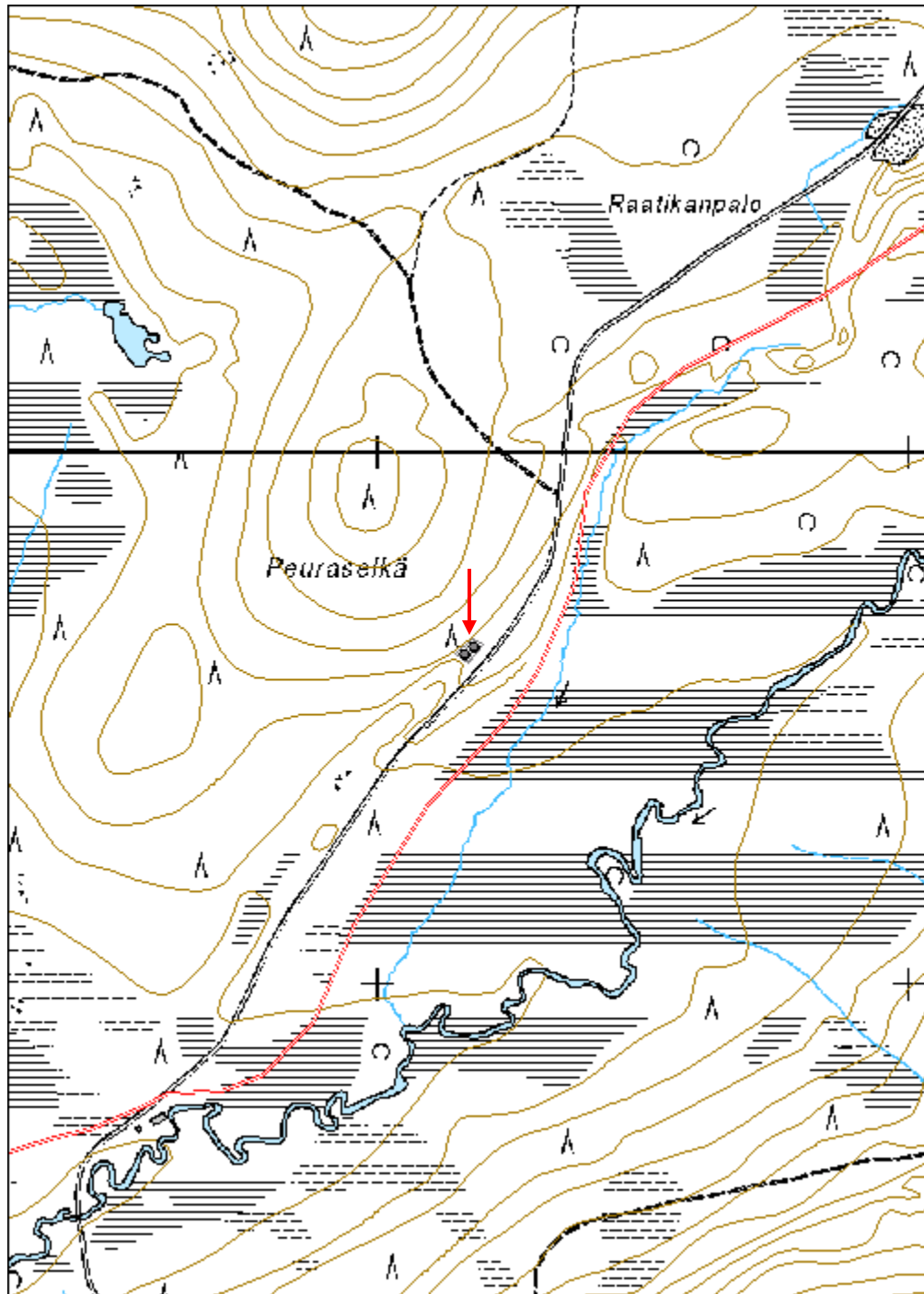
<i>Kohteen rajaus</i>	
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.	
<i>Tulkinta</i>	
Kohteessa on v. 1935-1936 rakennettu metsätyökämpä ja siihen kuuluva talli, jotka ovat olleet käytössä 1900-luvun puoliväliin asti.	
<i>Lisätietoja</i>	
Kohde on Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa kohde nro: 732-244. Hankkeen kaikkien kohteiden tietoja pääsee selaamaan OIVA-palvelusta: http://www.ymparisto.fi/oiva .	
<i>Tarkastukset</i>	
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012 Tarkastuspvm: 14.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla	
Viranomais- rekisterinro:	Kunto: 3 Huono
Arvotus: 8 Muu suojeluarvo	Olotila: 2 Ei käytössä
Selitys:	Kohteen suojelu: 9 Muu suojeluarvo
Ympäristön suojelu:	Selitys:
	0 Ei määritelty
Selitys:	

Peuraselkä 1 kämppä eteläkaakkoon. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7489623, Y 3607170, Z 293	Mittakaava:	1:10000

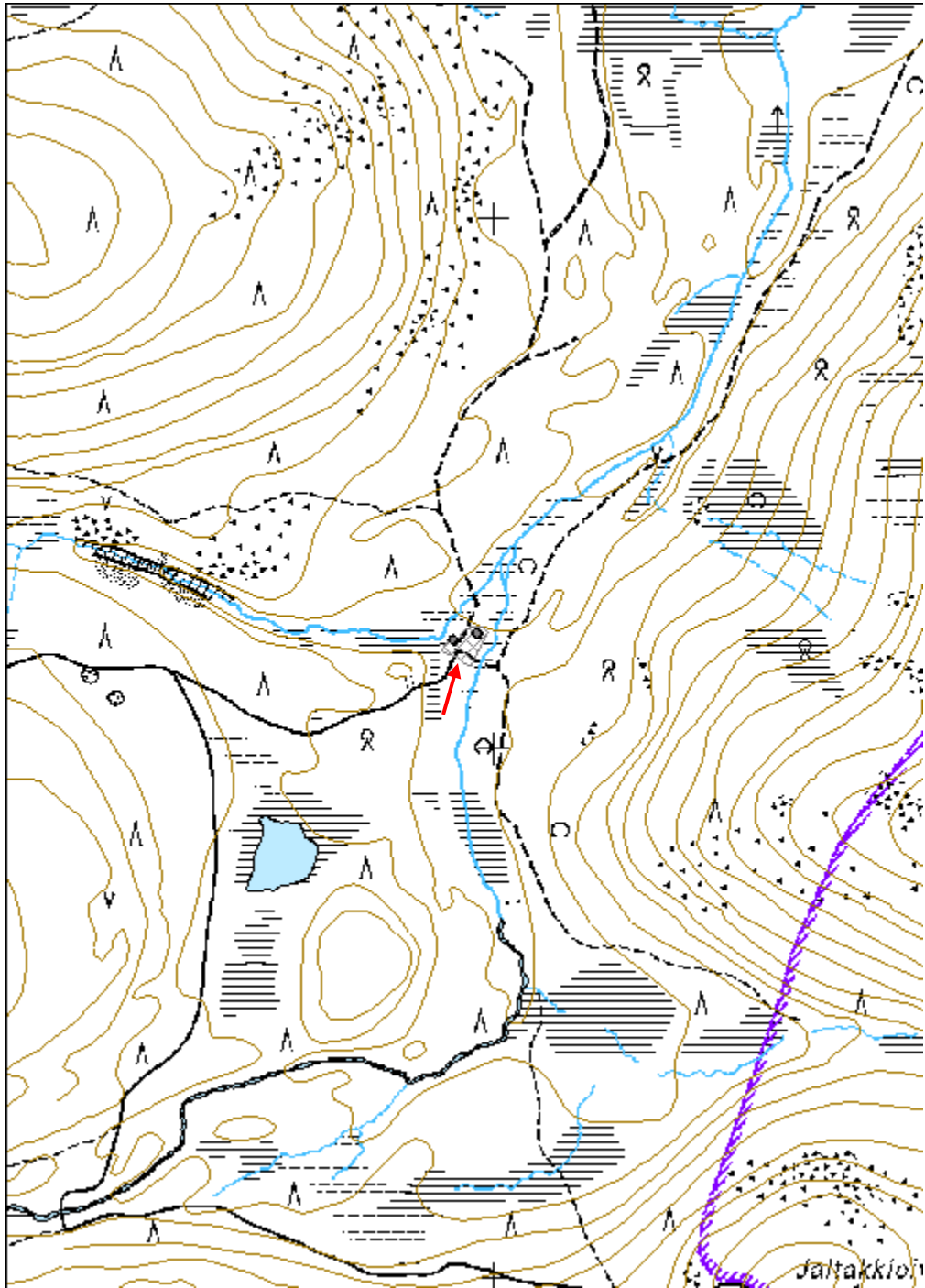
Ulmakuusikko 1 kämppä jäännös		MH-tunnus: 149799	
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7493191, Y 3618944, Z 312	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde tuli esille Tuntsan nokisavotalla työnjohtajana toimineen Frans Niemelän haastattelussa. Se on merkitty v. 1971 topografiseen karttaan ja mainitaan myös nokisavottaa käsittelevässä julkaisussa (Haataja 1993: kartta 2, s. 19)			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Ulmakuusikon lounaispuolella, Alimmaisen Nuolusojan kahden haaran risteyskohdassa. Paikalle tulee Tuntsan tieltä lännestä metsätie, joka kulkee kohteen länsisivulta pohjoiseen. Toinen metsätie kulkee kohteen eteläisivulta ojan yli sen itäpuolelle. Kasvillisuus on koivuvaltaista sekapuustoista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa taimikkoa.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Ulmakuusikon kämppä on yksi Tuntsan nokisavotan aikaisista Kemi Oy:n parakkikämpistä.			
Rakennukset on siirretty pois, ja alueella erottuu heinikkoinen aukea koillis-lounaissuuntainen piha-alue, jota reunustaa länsi- ja eteläosasta metsätiet. Aukion koillispäädyssä on rakennuksen pohja. Rakennus on kooltaan 7,9 m x 10 m ja se on itäkaakko-länsiluodesuuntainen. Rakennuksesta on jäljellä yksi pyöröhirsikerta, jonka nurkissa on sahatut pitkänurkkaiset salvokset. Hirsien päät on katkaistu sahalla. Pohjan päällä on muutamia hirsii ristissä. Rakennuksen päällä kasvaa runsaasti ruohokasveja, mistä päätellen rakennus voi olla talli.			
Piha-aluetta länsipuolelta sivuavan tien länsipuolella alueen lounaiskulmalla on 5 m x 3 m x 1,2 m kokoinen kuoppa, jossa on kämpän aikaista jätettä. Kuopan vieressä on kamiina. Tien länsipuolella on lisäksi purkujätettä ja maavalleja.			
rakennus: X=7493215, Y=3618967 kuoppa: X=7493203, Y=3618922			
<i>Kohteen rajaus</i>			

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.	
Tulkinta	
Kohteessa on ollut Kemi Oy:n Tuntsan nokisavottaan liittyvä Ulmakuusikon parakkikämppä, joka on siirretty pois. Kohde ajoittuu 1960-luvulle.	
Lisätietoja	
Haataja, V. 1993: Tuntsan palo ja suuri nokisavotta. Koillismaan Kirjapaino Oy, Kuusamo.	
Topografinen kartta 1:20 000. Karttalehti 4714 10. Maanmittauslaitos, v. 1971.	
Viranomaisrekisterinro:	Kunto: 3 Huono
Arvotus: 99 Ei suojeluarvoa	Olotila: 2 Ei käytössä
Selitys:	Kohteen suojelu: 99 Ei suojeluarvoa
	Selitys:
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Ulmakuusikko 1 rakennuksen pohja pohjoisluoteeseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7493191, Y 3618944, Z 312	Mittakaava:	1:10000

Saihoselkä 1 kämppä jäännös	MH-tunnus: 149857
------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7499950, Y 3615216, Z 311	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde tuli esille Tuntsan nokisavotalla työnjohtajana toimineen Frans Niemelän sekä Vesa Lahtelan haastatteluissa. Se on merkitty v. 1971 topografiseen karttaan ja mainitaan myös nokisavottaa käsittelevässä julkaisussa (Haataja 1993: kartta 2, s. 19). Kohde on lisäksi inventoitu Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa v. 2005.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Tuntsan tien ja Rätselmäoivan itäpuolella, Nuolusajaan laskevan ojan ja tien välisellä alueella. Saihoselkä on kohteen lounaispuolella Saihojängkien takana. Paikalle kääntyy kohteen kaakkoispuolelta Tuntsan tieltä ajoura, joka kulkee alueen läpi ja ylittää itäpuolisen ojan. Kasvillisuus kohteen ympärillä on kuusivaltaista sekapuustoista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa koivuntainta ja uudistuskypsää metsää. Alue kuuluu Saihoselän dialogialueeseen.

Kohteen kuvaus

Saihoselän kämppä on yksi Tuntsan nokisavotan aikaisista Kemi Oy:n parakkikämpistä.

Kämpän pihapiiri erottuu n 120 m x 50 m kokoisena etelä-pohjoissuuntaisena aukiona. Aukion keskellä itälaidalla on kämpän jäännös ja luoteiskulmassa korven laidalla saunan jäännös. Pihan reunoilla on myös muita epäselvempiä rakennuksen paikkoja, mm. alueen pohjoispäässä. Lisäksi pihapiirissä on kämpän aikaisia kamiinoita, tynnyreitä ja muuta purettua tavaraa. Alueella on epävirallinen leiripaikka.

Kämpä on purettu, mutta sen paikka erottuu kuluneena 37 m x 10 m kokoisena etelä-pohjoissuuntaisena pohjana. Kämpän pohjan keskivaiheilla sen itäisivulla on 7 m x 4 m x 1,4 m kokoinen maa-kivikasa. Kämpän paikalla näkyy hieman katon huopaa. Kämpän päällä kasvaa nuorta taimikkoa.

Pihan luoteispuolella rannassa erillään pihapiiristä on puretun ja poltetun saunan jäännös. Siitä on jäljellä 7,1 m x 5,4 m kokoinen, kahdesta pyöröhirsikerrasta koostuva pohja, jonka päällä on lattialautoja. Saunan pitkä sivu on pohjoiskoillis-etelälounaissuuntaisen.

Nurkissa on sahatut lohenpyrstösalvokset. Saunan itäkaakkoissivun keskellä on kiukaan paikka. Saunan pohjoiskoillispäädyn keskellä ikkuna, ja mahdollisesti myös länsiluoteisseinällä toinen. Tiivisteinä seinissä ja välikatossa on ollut vuorivillaa ja sahanpurua, ja katon katteena on huopaa.

Kämppä: X=7493215, Y=3618967

Sauna: X=7500002, Y=3615193

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on ollut Kemi Oy:n Tuntsan nokisavottaan liittyvä Saihoselän parrukämppä, joka on siirretty pois. Kämppä on ELY-keskuksen inventoinnin tietojen mukaan rakennettu 1960-1961. Se on ollut käytössä 60-luvun lopulle, minkä jälkeen poromiehet ovat käyttäneet sitä satunnaisesti.

Lisätietoja

Haataja, V. 1993: Tuntsan palo ja suuri nokisavotta. Koillismaan Kirjapaino Oy, Kuusamo.

Topografinen kartta 1:20 000. Karttalehti 4714 07. Maanmittauslaitos, v. 1971.

Kohde on Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa kohde nro: 732-241. Hankkeen kaikkien kohteiden tietoja pääsee selaamaan OIVA-palvelusta: <http://www.ymparisto.fi/oiva>.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu   Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus   Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 14.8.2012   Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	3 Huono
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

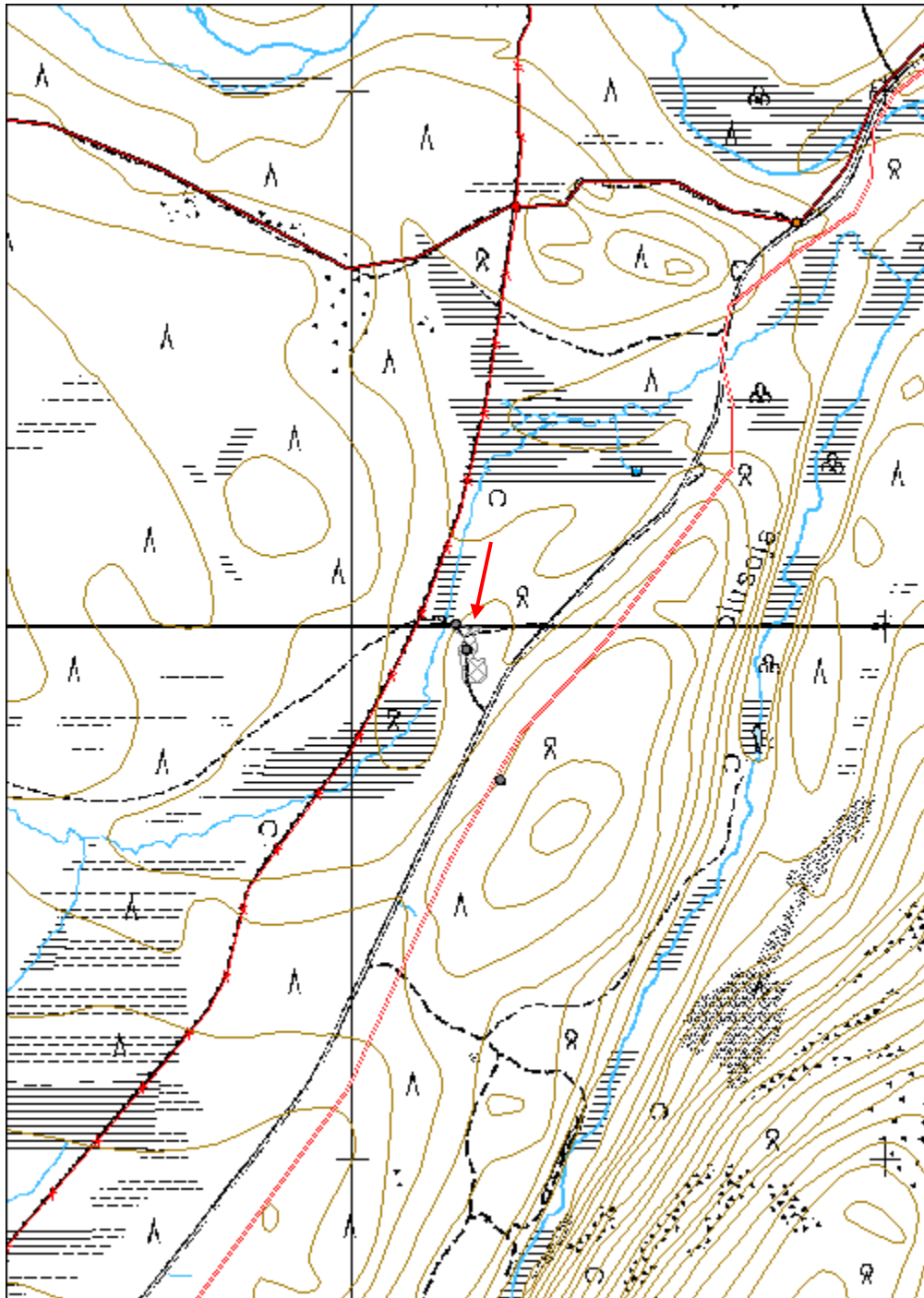

Saihoselkä 1 sauna koilliseen. Kuva: J. Puikko.

Saihoselkä 1 kämpän paikka pohjoisluoteeseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 749950, Y 3615216, Z 311	Mittakaava:	1:10000

Kattilaselkä 1 porokämpä jäännös		MH-tunnus: 149859	
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	2		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7499710, Y 3615276, Z 320	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde tuli esille Frans Niemelän ja Vesa Lahtelan haastatteluissa. Se näkyy myös v. 1971 topografisessa kartassa, ja se on inventoitu Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa v. 2005.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Rätselmäselän erotusaidan eteläpuolella, Kattilaselän pohjoispuolisen laen länsiluoteeseen loivasti laskevassa rinteessä. Kohteen länsiluoteispuolella 70 m etäisyydellä on Tuntsan tie. Kohteen länsipuolella on Nuolusojä ja Rätselmäoiva. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on porokämpän puretun porokämpän paikka. Kohteelle johtaa vanha tienura päätieltä. Kämpästä on jäljellä 4,8 m x 6,2 m kokoinen itäkaakko-länsiluodesuuntainen maavalli, joka sijoittuu pienen 20 m x 15 m kokoisin piha-aukion koillisnurkalle. Pihan luoteisnurkalla on kasa kämpästä purettua puutavaraa. Kasassa on halkaistuja hirsii ja sahalautaa sekä lautaovi. Ovi on pystylaudoitettu ja mitoiltaan 85 cm x 130 cm, ja siinä on oksasta tehty ripa.			
Puutavarakasa: X=7499718, Y=3615272			
<i>Kohteen rajaus</i>			
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.			
<i>Tulkinta</i>			
ELY-keskuksen inventoinnin tietojen mukaan porokämpä on rakennettu v. 1954-1955. Se on siirretty v. 1980 Peurahaaraan, jossa se paloi v. 2000. Siirretyn kämpän jäännökset on mahdollisesti Taisto Karjalaisen v. 2008 inventoima Reiska-kohde nro. 71263 (Heikinrovat Kämpän jäänteet).			
<i>Lisätietoja</i>			
Kohde on Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa			

kohde nro: 732-242. Hankkeen kaikkien kohteiden tietoja pääsee selaamaan OIVA-palvelusta: <http://www.ymparisto.fi/oiva>.

Topografinen kartta 1:20 000. Karttalehti 4714 07. Maanmittauslaitos, v. 1971.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 14.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomais- rekisterinro:

Kunto: 3 Huono

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojelu:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

Ympäristön suojelu:

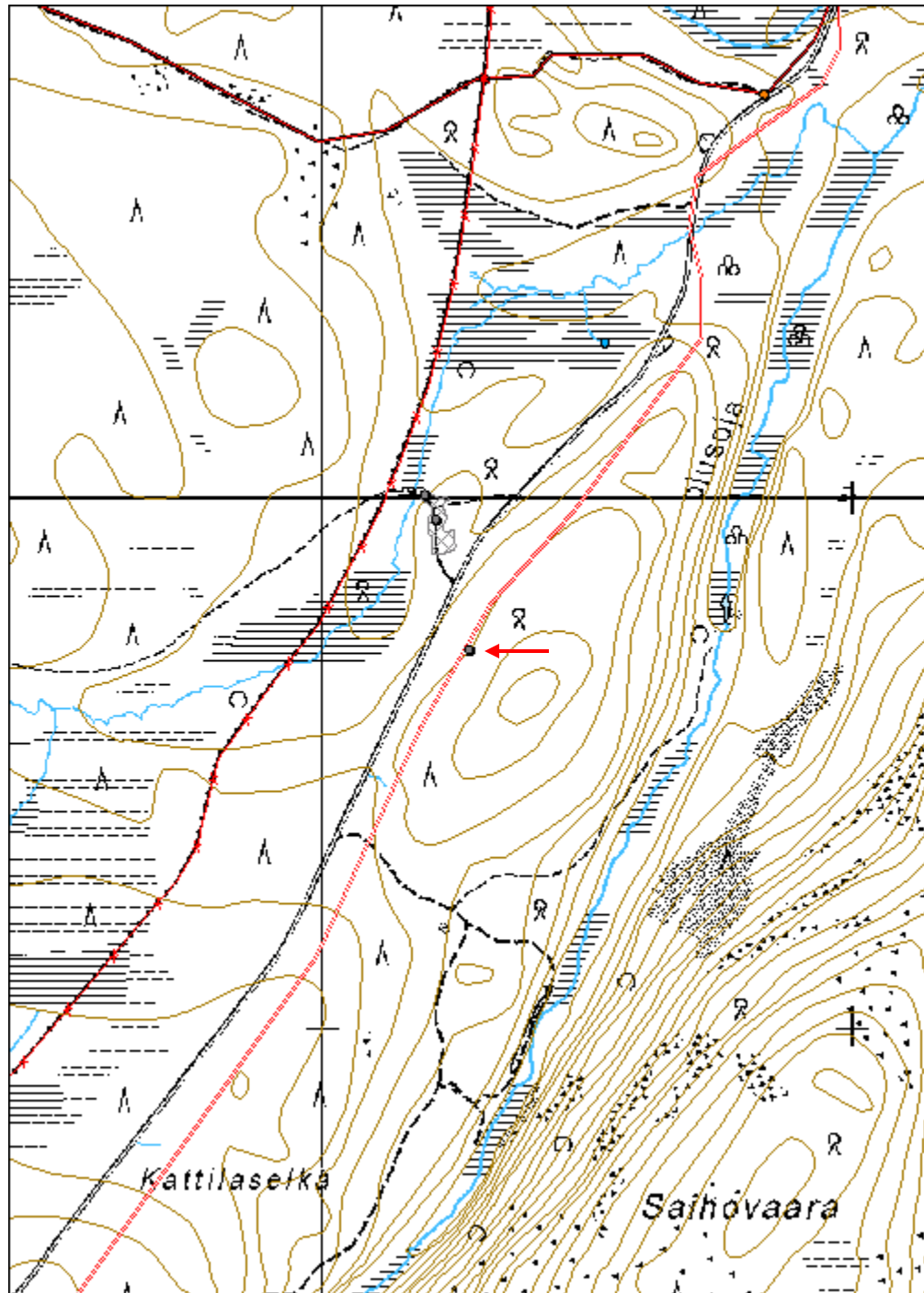
0 Ei määritelty

Selitys:

Kattilaselkä 1 porokämpä luoteeseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7499710, Y 3615276, Z 320	Mittakaava:	1:10000

Petäjärinne 1 kämppä jäännös		MH-tunnus: 149885	
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	10		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7499026, Y 3620399, Z 268	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde tuli esille Tuntsan nokisavotalla työnjohtajana toimineen Frans Niemelän ja Vesa Lahtelan haastatteluissa. Se on merkitty v. 1971 topografiseen karttaan ja mainitaan myös nokisavottaa käsittelevässä julkaisussa (Haataja 1993: kartta 2, s. 19)			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Petäjärinteen eteläpuolella, Tuntsajoen pohjoispuolella Tuntsa-Vahtikonelovaara -tien varressa. Tällä kohtaa joenrannassa on laavupaikka. Tien pohjoispuolella on avoin niitty, eteläpuolella mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Petäjärinteen kämppä on yksi Tuntsan nokisavotan aikaisista Kemi Oy:n parakkikämpistä. Paikalla on ollut kaksi kämppää.			
Alueella on yhteensä 10 lahoavasta laudasta ja sahanpurusta koostuvaa matalaa kasaa, joista ainakin osa voi olla siirrettyjen rakennusten paikkoja, osa mahdollisesti muuta puutavaraa. Osassa näistä on kuitenkin selvästi kämppään kuuluvista rakennuksista peräisin olevia lautarakenteita. Alueelta ei havaittu muita selkeämpiä kämppään liittyviä rakennelmia.			
Puutavarakasat 1 ja 2 sijoittuvat tien eteläpuolelle. 1 on suurempi, kooltaan n. 20 m x 17 m. Sen itäpuolella tienvarressa on puutavarakasa 2, mitoiltaan 9 m x 9 m. Tien pohjoispuolella olevalla aukiolla on lisäksi kahdeksan muuta kasaa, joiden mitat vaihtelevat 5-15 m välillä.			
<i>Kohteen rajaus</i>			
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.			
<i>Tulkinta</i>			
Kohteessa on ollut Kemi Oy:n Tuntsan nokisavottaan liittyvä Petäjärinteen kaksi parakkikämppää, jotka on siirretty pois. Kohde ajoittuu 1960-luvulle. On epäselvää			

ovatko kaikki löydetyt puutavarakasat rakennusten paikkoja.

Lisätietoja

Haataja, V. 1993: Tuntsan palo ja suuri nokisavotta. Koillismaan Kirjapaino Oy, Kuusamo.

Topografinen kartta 1:20 000. Karttalehti 4714 10. Maanmittauslaitos, v. 1971.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 14.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 3 Huono

Olotila: 2 Ei käytössä

Arvotus: 99 Ei suojeluarvoa

**Kohteen
suojelu:** 99 Ei suojeluarvoa

Selitys:

Selitys:

**Ympäristön
suojelu:**

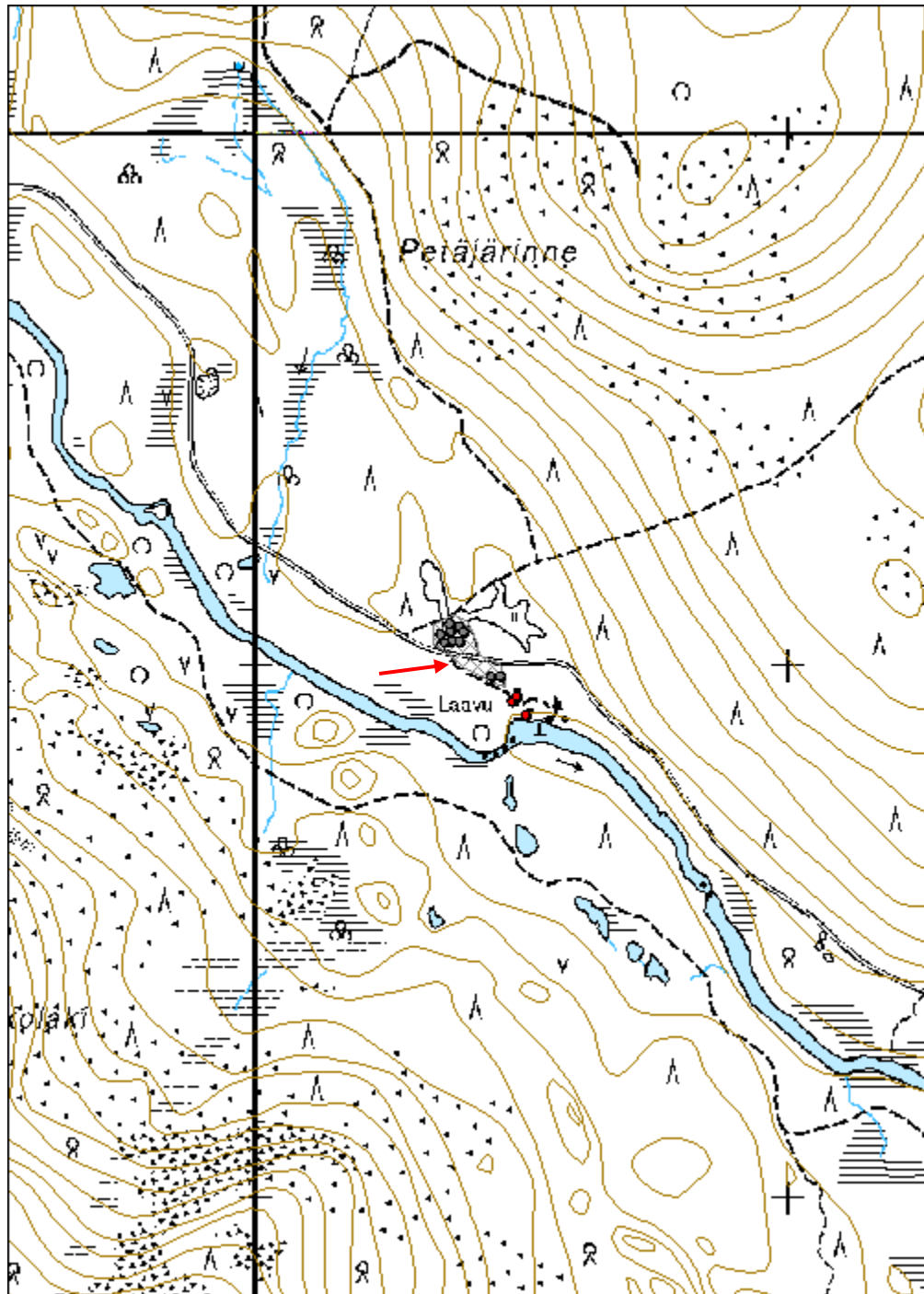
0 Ei määritely

Selitys:

Petäjärinne 1 tien pohjoispuolella olevia puutavarakasoja luoteeseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7499026, Y 3620399, Z 268	Mittakaava:	1:10000

Peuratunturi 1 kämpä jäännös		MH-tunnus: 149904	
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7508353, Y 3617708, Z 310	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde on merkitty v. 1971 topografiseen karttaan. Kartassa on kaksi lämmitettyä rakennusta ja yksi ulkorakennus.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Peuratunturin länsipuolella Peurahaaran itärannalla. Paikalle tulee ajoura idästä Tuntsan-Puitsitunturi -tieltä. Ranta-alue on tasainen, ja sen itäpuolella nousee melko jyrkkä rinne. Ranta on kitumaaksi luokiteltua koivuvaltaista korpea.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on 50 m x 30 m kokoinen rannansuuntainen heinikkoinen aukio. Mitään rakennusten jäännöksiä ei havaittu.			
<i>Kohteen rajaus</i>			
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella, aukion kohdalle.			
<i>Tulkinta</i>			
Kohteessa on viimeistään 1970-luvun alkuun ajoittuvan kämpän jäännös, joka on purettu tai siirretty pois.			
<i>Lisätietoja</i>			
Topografinen kartta 1:20 000. Karttalehti 4714 11+4732 02. Maanmittauslaitos, v. 1971.			
<i>Tarkastukset</i>			
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012			
Tarkastuspvm: 15.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen			
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla			
Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	3 Huono
		Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus:	99 Ei suojeluarvoa	Kohteen suojelu:	99 Ei suojeluarvoa
Selitys:		Selitys:	

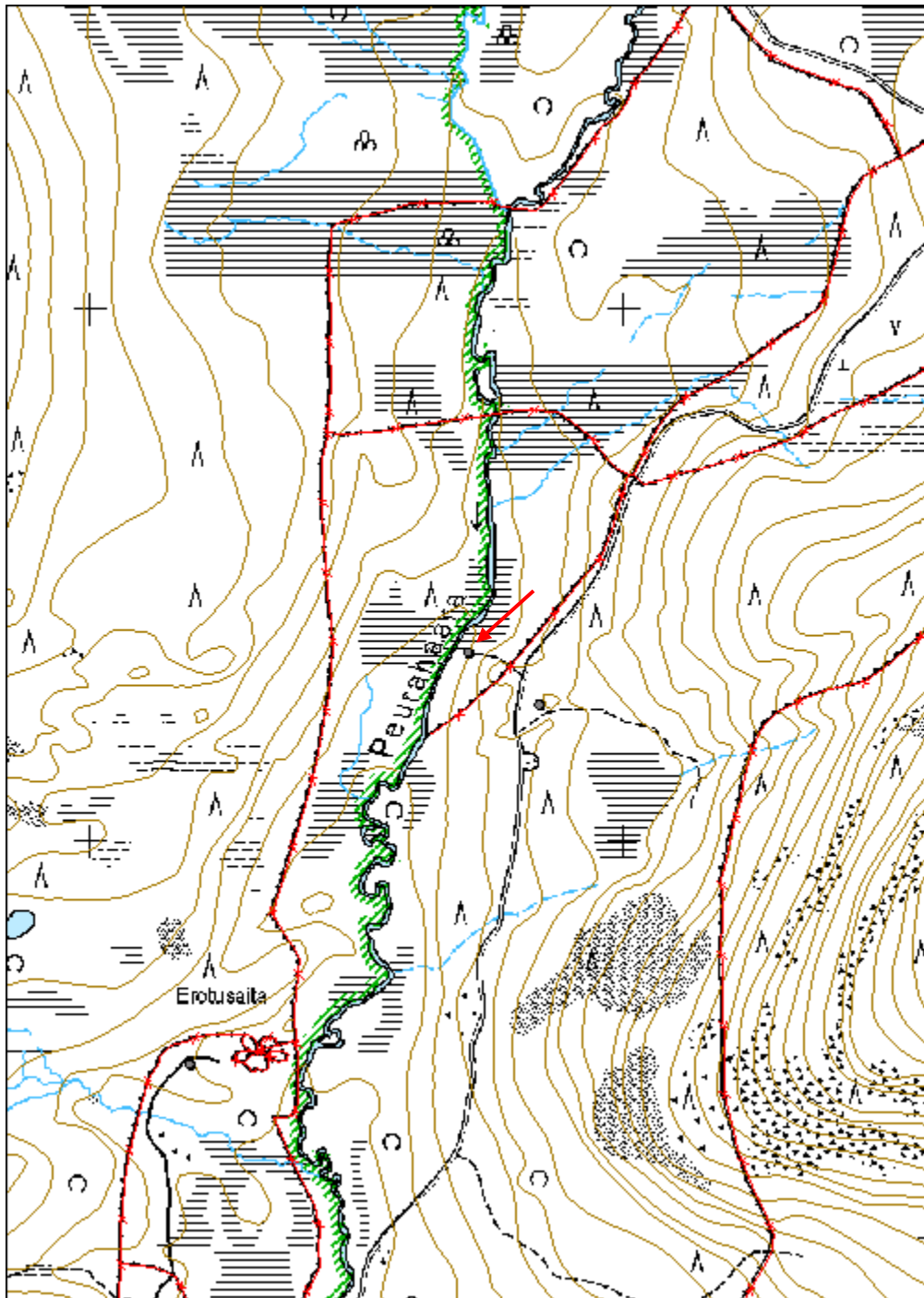
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Peuratunturi 1 aukio eteläpäästä kuvattuna pohjoiseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7508353, Y 3617708, Z 310	Mittakaava:	1:10000

Papulampi 1 kämppä jäännös	MH-tunnus: 149928
-----------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	4		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7518997, Y 3619920, Z 226	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde tuli esille Tuntsan nokisavotalla työnjohtajana toimineen Frans Niemelän ja Vesa Lahtelan haastatteluissa. Se on merkitty v. 1971 topografiseen karttaan ja mainitaan myös nokisavottaa käsittelevässä julkaisussa (Haataja 1993: kartta 2, s. 19).

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee rajavyöhykkeellä Papulammen koillispuolella n. 880 m etäisyydellä, metsätien pohjoispuolella. Kohde sijoittuu Ylimmäiseen Papuhaaraan laskevan ojan itäpuolelle. Puron toisella puolella, tien eteläpuolella, on käytössä oleva porokämpä. Kohteen pohjoispuolella on pieni niitty. Alueella kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää.

Kohteen kuvaus

Kohde on todennäköisesti Papulammen kämppä, joka on yksi Tuntsan nokisavotan aikaisista Kemi Oy:n parakkikämpistä. Kohde sijaitsee hieman eri paikassa kuin nokisavotan kämppien paikkoja merkitsevässä kartassa (Haataja 1993: kartta 2, s. 19). Luultavasti kyseessä on kuitenkin sama kämppä. Paikalla on ollut parakkikämpä ja asuntovaunuja (Haataja 1993: kartta 2, s. 19). Alueelta löydettiin pienen rakennuksen, luultavasti kämpän tai muun lämpimän rakennuksen, pohja sekä puuvajan, jätekaivon ja laiturin tai sillan jäännökset.

Rakennuksen jäännös sijaitsee alueen pohjoisosassa länsilaidassa puron lähellä. Siitä on jäljellä 9 m x 5,4 m kokoinen pohjoisluode-eteläkaakosuuntainen pohja, joka koostuu neljästä pelkkahirsikerrasta. Rakennuksen pohjoisluoteispäässä on 1,4 m pitkä lautarakenteinen kuisti- tai eteisaosa jonka itäkoillisivulla on 1,7 m pitkät lautaporaat. Hirsirungon nurkissa on sahatut ristinurkkasalvokset ja hirsien päät on katkaistu sahalla samanpituisiksi. Rakennuksen pohjan päällä on sammaloitunutta lautalattiaa ja kamiina, ja eteläkaakkoispuolella purettua lautarakennetta.

Kämpän länsipuolella puron varressa on laiturimaisen tasanteen tai pienen sillan jäännös. Rakennelma on tehty sahalaudasta, ja se on leveydeltään 4,3 m ja pituudeltaan 1 m. Rakennelman pohjalla on kapeita hirsiiä ja päällä lautakansi. Rakennelma näkyy vain

puron itärannalla.

Kämpän eteläpuolella tien varressa on kaivomainen rakennelma, jonka tyypiset on aikaisemmin todettu jätekaivoiksi. Rakennelman neliönmuotoinen runko on tehty pelkkahirsistä, ja se on mitoiltaan 2,6 m x 2,6 m. Maanpinnalle ulottuvassa osassa on neljä hirsikertaa, ja se on 70 cm korkea. Rungon päällä on lautakansi. Kaivon itäkoillissivulla ulkopuolella on matalat portaat. Nurkissa ei ole salvoksia, vaan hirret on kiinnitetty toisiinsa nauloilla. Kaivon päällä on lisäksi irtonainen ovi, joka on luultavasti siirretty siihen muualta.

Alueen itäosassa on lisäksi kaatumaisillaan oleva puuvajan jäännös. Vaja on rankorakenteinen, ja siinä on pystylaudointus. Se on 2,6 m leveä, 1,7 m pitkä ja 2,1 m korkea, ja sen pitkä sivu on itäkaakko-länsiluodesuuntainen. Katto on lautarakenteinen pulpettikatto, jossa on huopakate. Vajan etelälounaissivulla itäkaakkoisreunalla on 2 m korkea ja 66 cm leveä oviaukko. Rakennelmassa on säilytetty vielä vastikään polttopuita. Porokämpän lähellä on toinen vaja, joten tämä rakennelma liittyyne vanhempaan kämpän jäännökseen.

kämpä: X=7519007, Y=3619909

puuvaja: X=7518992, Y=3619936

jätekaivo: X=7518986, Y=3619904

laituri: X=7519006, Y=3619897

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on Kemi Oy:n Tuntsan nokisavottaan liittyvä Papulammen parakkikämpä. Kohde ajoittuu 1960-luvulle.

Lisätietoja

Haataja, V. 1993: Tuntsan palo ja suuri nokisavotta. Koillismaan Kirjapaino Oy, Kuusamo.

Topografinen kartta 1:20 000. Karttalehti 4714 12+4732 03. Maanmittauslaitos, v. 1971.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012

Tarkastuspvm: 15.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Olotila: 2 Ei käytössä

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

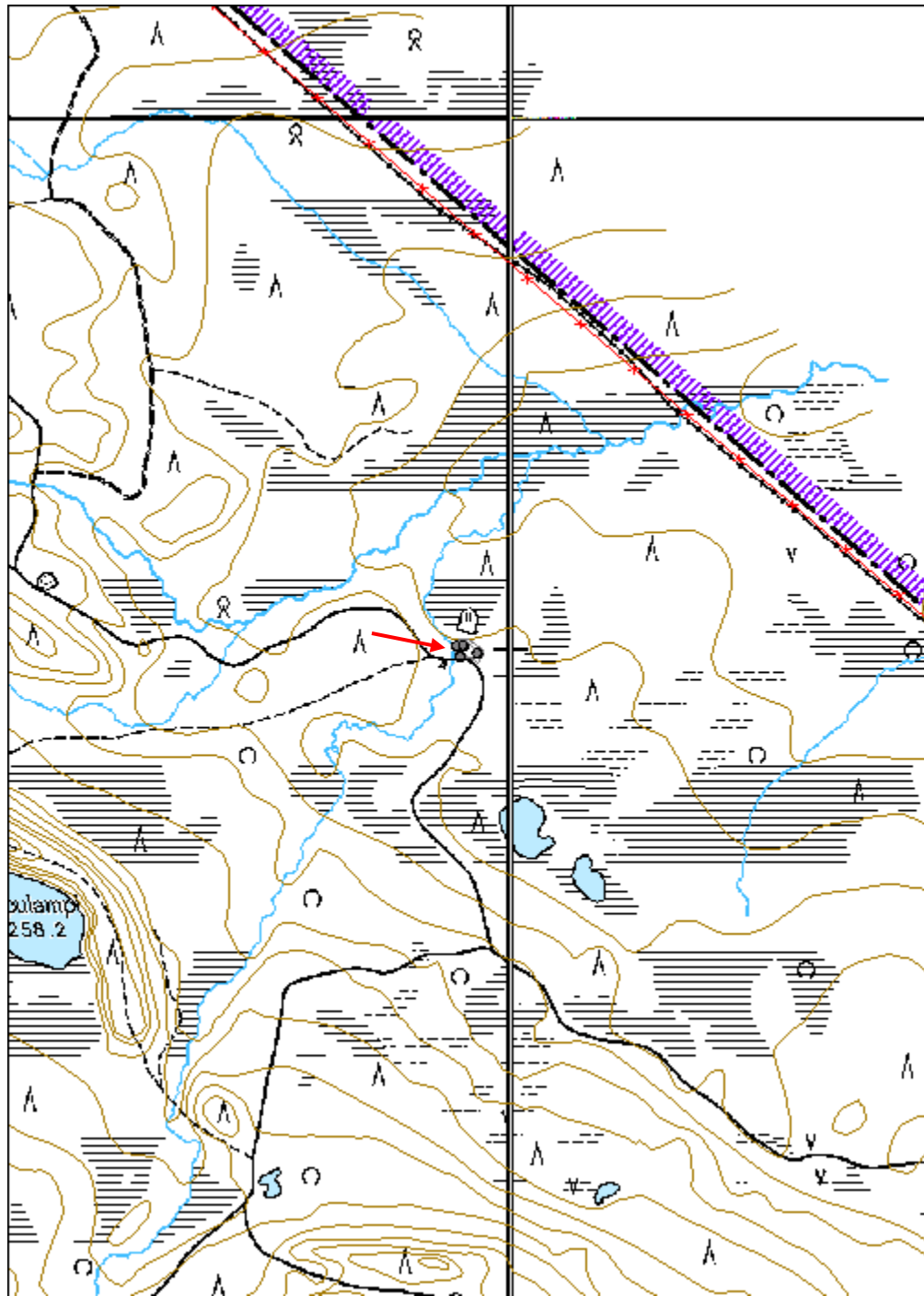
Kohteen 9 Muu suojeluarvo

Selitys:	suojelu: Selitys:
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Papulampi 1 kämpän kuistipääty lounaaseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7518997, Y 3619920, Z 226	Mittakaava:	1:10000

Ranta-Vuonneloselkä 1 kolmiomittauksen puunlatvamerkki jäännös	MH-tunnus: 149975
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7485113, Y 3604562, Z 316	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on merkitty v. 1971 topografiseen karttaan.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Ranta-Vuonneloselän laen itäreunalle, Tuntsan tiestä 380 m länteen. Tuntsan tieltä kääntyy Ranta-Vuonneloselän eteläpuolelle metsätie, jolta matkaa kohteelle on 250 m pohjoiskoilliseen. Kasvillisuus vaaran laella on mäntyvaltaista sekapuustoista kuivahkoa kangasta, jossa puusto on erirakenteista eli vaihtelevan ikäistä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on kolmiomittauksen puunlatvamerkin jäännös. Merkki on elävän 19 m korkean ja halkaisijaltaan 62 cm paksun männyn latvassa. Puun latvasta on sahattu oksat pois ja se on kelottunut. Puussa roikkuu n. 8-9 m pitkä riuku, joka on ollut alunperin kiinni latvassa. Sen päähän on naulattu kolme vaakasuoraa laudanpätkää. Kaksi laudoista on samansuuntaisia ja yksi näiden välissä oleva lauta on ollut ilmeisesti 90 asteen kulmassa näitä vastaan. Männyn juuresta on sahattu pahka irti, mikä ei liittynyt mitenkään merkkiin.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on viimeistään 1970-luvun alkuun ajoittuvan kolmiomittauksessa käytetyn puunlatvamerkin jäännös.

Lisätietoja

Topografinen kartta 1:20 000. Karttalehti 4713 06. Maanmittauslaitos, v. 1971.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 16.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen		
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla		

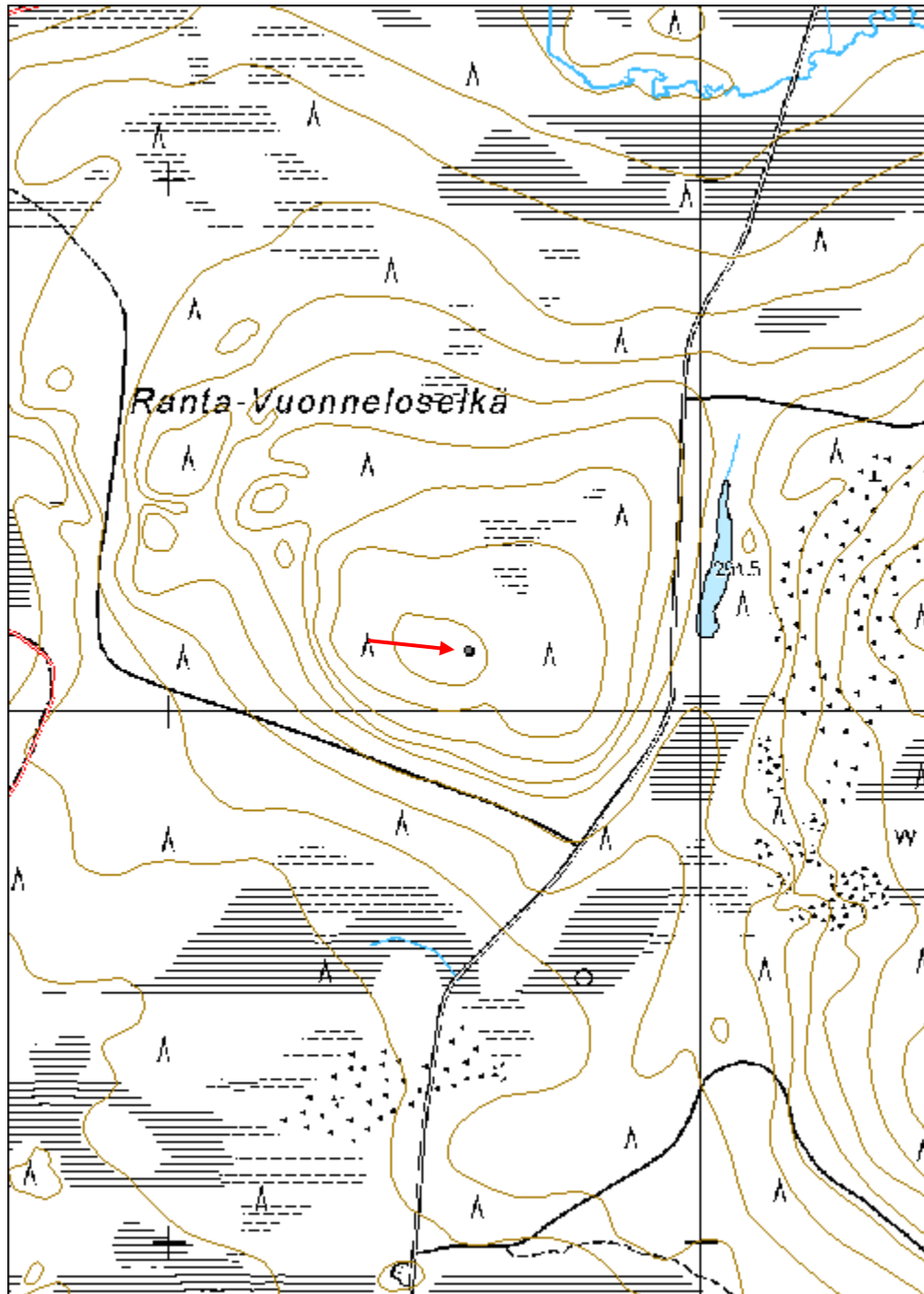
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojaus:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Ranta-Vuonnonselkä 1 kolmiomittauksen puunlatvamerkki. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7485113, Y 3604562, Z 316	Mittakaava:	1:10000

Saukkosuunvaara 1 ristikko jäännös		MH-tunnus: 150041	
Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	25		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7461647, Y 3596688, Z 221	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Saukkosuunvaaran itäkoillispuolella Ala-Naruskajoen länsirannalla, pienen lammen itäpuolella. Lammen rannalla kohteen pohjoispuolella on kotapaikka, jonne tulee UKK-reitti. Maasto on tasaista ja hiekkapohjaista. Joenrannassa kasvillisuus on koivuvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa on nuorta kasvatusmetsää, ja tasanteella kauempana rannasta on mäntyvaltaista kuivaa kangasta, jossa kasvaa varttunutta kasvatusmetsää.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on 230 m x 100 m kokoisella etelä-pohjoissuuntaisella alueella 25 lahoavaa ristikkomaista puutavarapinoa. Rungot on katkottu sahalla n. 2,3-2,4 m pituisiksi pätkiksi, karsittu, ja asetettu toisesta päästään kannon päälle viuhkamaiseen/kolmiomaiseen muodostelmaan. Yhdessä pinossa on viisi rungonpätkeä.			
ristikko 1: X=7461756, Y=3596669			
ristikko 2: X=7461749, Y=3596683			
ristikko 3: X=7461743, Y=3596671			
ristikko 4: X=7461736, Y=3596665			
ristikko 5: X=7461729, Y=3596646			
ristikko 6: X=7461722, Y=3596645			
ristikko 7: X=7461716, Y=3596657			
ristikko 8: X=7461712, Y=3596678			
ristikko 9: X=7461689, Y=3596671			
ristikko 10: X=7461676, Y=3596664			
ristikko 11: X=7461683, Y=3596729			
ristikko 12: X=7461681, Y=3596733			
ristikko 13: X=7461666, Y=3596693			

ristikko 14: X=7461659, Y=3596688
 ristikko 15: X=7461653, Y=3596732
 ristikko 16: X=7461617, Y=3596724
 ristikko 17: X=7461611, Y=3596727
 ristikko 18: X=7461543, Y=3596713
 ristikko 19: X=7461540, Y=3596712
 ristikko 20: X=7461566, Y=3596678
 ristikko 21: X=7461589, Y=3596676
 ristikko 22: X=7461594, Y=3596672
 ristikko 23: X=7461606, Y=3596670
 ristikko 24: X=7461608, Y=3596679
 ristikko 25: X=7461601, Y=3596688

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on keräämättä jäänyttä puutavaraa. Kohde ajoittunee 1900-luvun puolivälin tienoille tai jälkipuolelle. On epäselvää liittyykö kohde jotenkin eteläpuolella olevaan kenttävirtioon. Kohde voi tosin olla tätä nuorempi.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu   Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus   Tarkastusvuosi: 2012
 Tarkastuspvm: 21.8.2012   Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

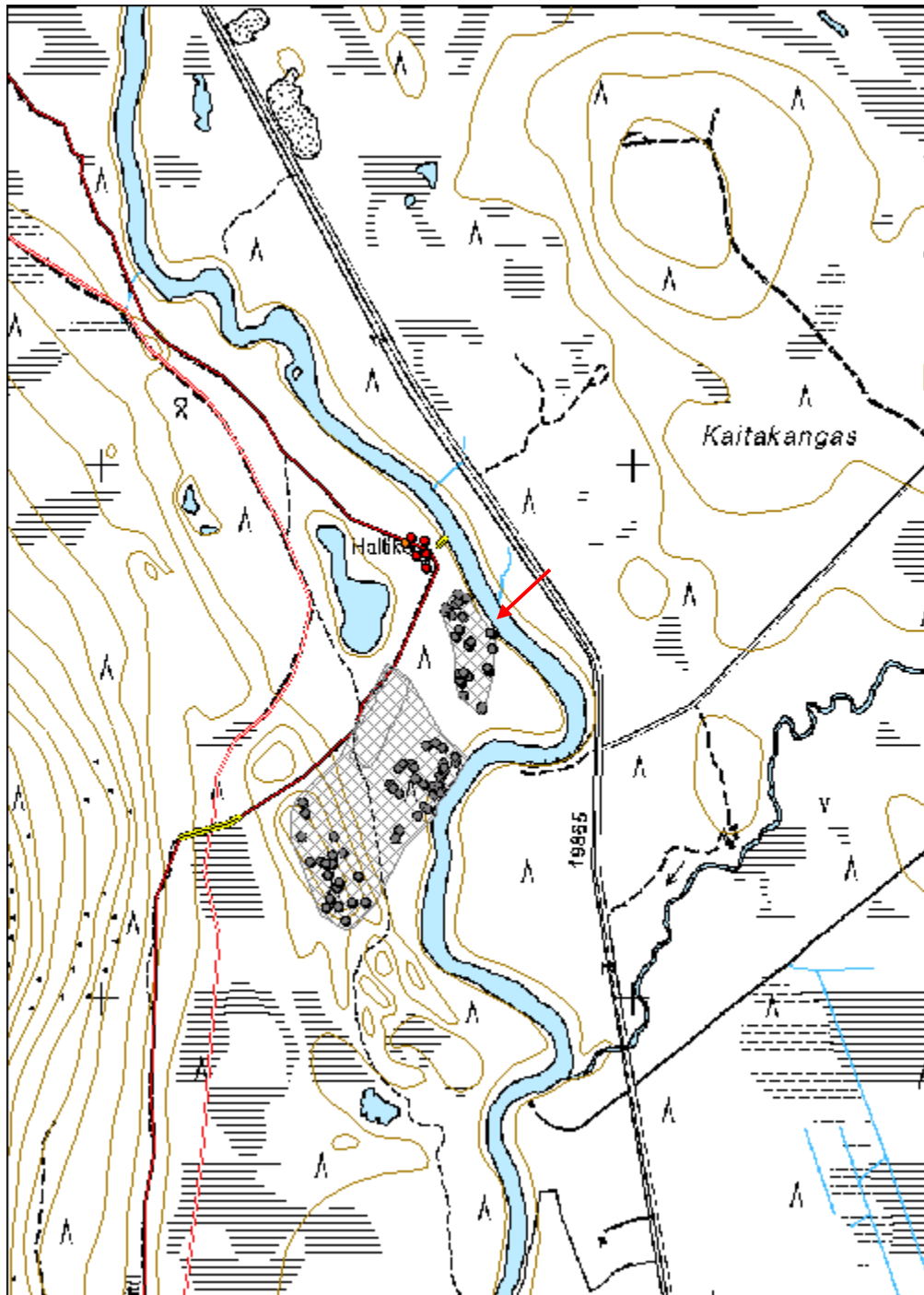
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	99 Ei suojeluarvoa	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	99 Ei suojeluarvoa
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Saukkosuunvaara 1 ristikoita. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7461647, Y 3596688, Z 221	Mittakaava:	1:10000

Nilihaaranharju 1 kämppä jäännös		MH-tunnus: 150118	
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	5		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7460591, Y 3579404, Z 197	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde on inventoitu Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa v. 2005.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Nilihaaranharjun koillispäässä tasanteella, Nilihaaran luoteisrannalla. Paikalle tulee metsätie, joka kiertää aivan kohteen vierestä länsipuolelta. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa varttunutta kasvatusmetsää. Ranta-alue on rämettä, joka on luokiteltu joutomaaksi.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on kämpän jäännökset. Paikalta löydettiin puretun kämpän, tallin, saunan ja vajan tai muun pienen rakennuksen jäännökset. Lisäksi pihaa kiertää lahonnut riukuaita, joka erottuu paikoitellen pihan pohjoisluoteis- ja itäkoillisreunoilla.			
Kämpärakennus sijaitsee tien laidassa alueen luoteisosassa. Se on osittain tuhoutunut tienrakennuksen yhteydessä. Kämpästä on jäljellä 15 m x 8 m kokoinen itäkoillis-länsilounaissuuntainen pohja, joka jakautuu kahteen samankokoiseen osaan. Pohjassa on yksi turpeen peittämä pyöröhirsikerta, ja sen päällä on sahalautaa ja riukua. Nurkissa on sahalla tehdyt pitkänurkkaiset salvokset, ja hirsien päät on katkaistu sahalla. Kämpän itäkoillispään keskellä on neliönmuotoinen sementistä valettu uuninpohjalaatta, ja kämpän ulkopuolella on lämmityslaitteiden osia.			
Kämpän itäkoillispuolella rannassa on toinen rakennuksen jäännös, joka on ilmeisesti talli. Tallista on jäljellä yhdestä pyöröhirsikerrasta koostuva 8 m x 7,7 m kokoinen pohja, jonka pitkä sivu on itäkoillis-länsilounaissuuntainen. Nurkissa on koirankaulasalvokset, joissa salvoslovi on tehty molemmille puolille hirttä sahalla, ja hirsien päät on katkaistu sahalla. Tallin päällä on kaksi lyhyen sivun suuntaista katon hirttä ja pitkän sivun suuntaisia riukuja, joten katon harja on ollut mahdollisesti rakennuksen lyhyen sivun suuntainen. Rakennuksessa ei näy lämmityslaitteen jäännöstä. Rakennuksen päällä kasvaa heinikkoa.			

Tallin pohjoispuolella loivassa ylärinteessä on rankorakenteisen pienen rakennuksen, mahdollisesti vajan tai käymälän, jäännös. Rakennus on mitoiltaan 2,4 m x 2,4 m, ja sen pohjalla on 0,5 m syvä kuoppa. Pyöreät pohjahirret on asetettu maakivien päälle. Pohjahirsien päälle on naulattu vaakasuoria lautoja, ja rakennelman päällä on myös muuta irtonaista lautaa. Seinät ovat länsiluode-itäkaakko- ja pohjoiskoillisetelälounaissauntaiset.

Alueen eteläpäässä tien ja joen välissä on saunan jäännös. Se on osittain tuhoutunut tienrakennuksen yhteydessä. Saunasta on jäljellä yhdestä hirsikerrasta koostuva turpeen peittämä kehikko, joka on mitoiltaan 4,4 m x 4,8 m ja itä-länsisuuntainen. Lattia erottuu painaamana. Nurkissa on sahalla tehdyt koirankaulasalvokset, joissa on salvoslovi molemmilla puolilla hirttä, ja hirsien päät on katkaistu sahalla. Itäpään keskellä on 2,5 m x 2,5 m x 0,5 m kokoinen kiviröykkiö, joka koostuu todennäköisesti kiukaasta peräisin olevasta pyörityneestä kivistä. Koillisnurkalla on lämmityskattila, joka on ilmeisesti nostettu paikalle joskus purkamisen jälkeen. Saunan luoteisnurkalla on punatiiltä.

Kämppä: X=7460615, Y=3579379

Talli: X=7460638, Y=3579425

Vaja: X=7460653, Y=3579413

Sauna: X=7460531, Y=3579408

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on 1950-1970-luvulle ajoittuvan metsätyökämpän jäännökset. Rakennukset on purettu.

Lisätietoja

Kohde on Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa kohde nro: 732-224. Hankkeen kaikkien kohteiden tietoja pääsee selaamaan OIVA-palvelusta: <http://www.ymparisto.fi/oiva>.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 27.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Olotila: 2 Ei käytössä

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

**Kohteen
suojelu:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

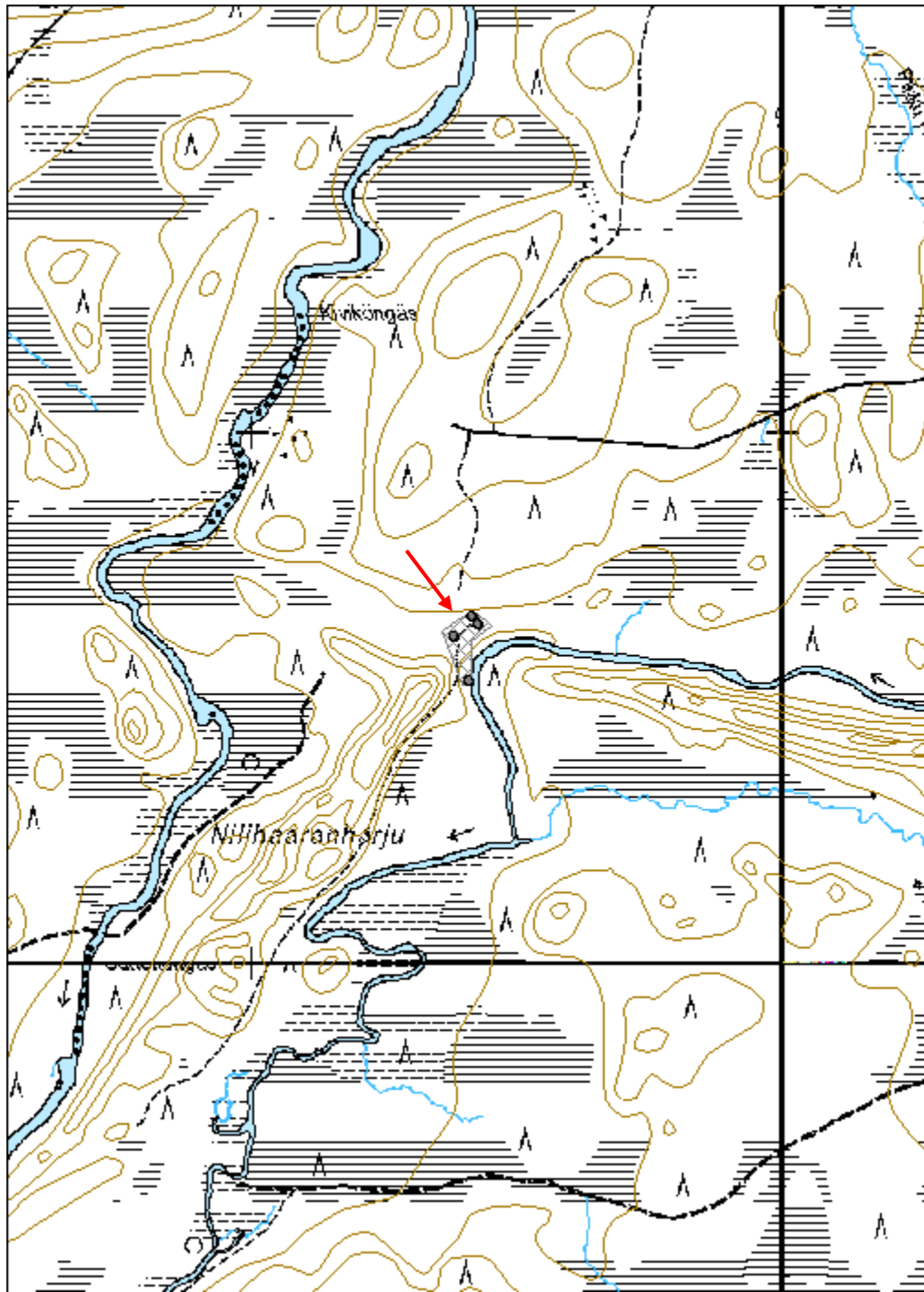
Selitys:

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Nilihaaranharju 1 talli koilliseen. Kuva: S. Tolonen.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7460591, Y 3579404, Z 197	Mittakaava:	1:10000

Tarpomoiva 1 kämppä jäännös	MH-tunnus: 150169
------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	12		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7462471, Y 3579778, Z 208	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on merkitty v. 1971 topografiseen karttaan. Se on inventoitu Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa v. 2005.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Maltiojoen itärannalla Tarpomoivan lounaispuolella olevan pienen erillisen huipun lounaisreunalla, etelään suolle työntyvässä niemessä. Maltiojoen vastarannalla lännessä on Sattovaara. Niemeä etelästä rajaava suo on rämettä. Kasvillisuus niemessä on mäntyvaltaista kuivaa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää. Paikalle tulee etelästä vanha ajoura. Lähin autolla ajettava metsätie on 650 m etäisyydellä idässä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on kämpän jäännös. Alueelta löydettiin kämpän, tallin, saunan ja käymälän jäännökset ja seitsemän kuoppajäännöstä. Kaikki rakennukset käymälää lukuun ottamatta on purettu. Lisäksi pihan eteläpäästä löytyi hieman lahoavaa riukuaidan jäännöstä.

Kämpä sijaitsee alueen keskellä pohjoisosassa. Kämpästä on jäljellä 23 m x 8,5 m kokoinen länsilounas-itäkoillisuuntainen pohja. Pohjassa on kolme turpeen peittämää pyöröhirsikertaa. Nurkissa hirsien alla on kivet. Salvokset ovat sahattuja pitkänurkkasalvoksia, joissa on lovi molemmilla puolilla hirttä. Hirsien päät on katkaistu sahalla. Kämpän molemmissa päädyissä on metallinen sementtilaatan päällä oleva lämmitysuuni, jonka sisällä on tiiltä. Kämpän pohjan ympärillä on pieniä kuoppia, ja sen päällä kasvaa tiheää taimikkoa. Lisäksi kämpän pohjoispuolella 5 m etäisyydellä on neljä itä-länsisuuntaisessa rivissä olevaa halkaisijaltaan 2-4 m kokoista ja 0,5-1 m syvää suorakaiteenmuotoista kuoppaa (kuopat 1-4).

Alueen koillisnurkalla suolle laskevassa rinteessä on vielä pystyssä oleva lahoava käymälä. Käymälä on rankorakenteinen ja pystylaudoitettu sahalaudalla, 3 m leveä, 1,7 m pitkä ja 2,2 m korkea. Käymälässä on kaksi koppia, joissa on ovet pitemmällä

länsiluoteissivulla. Oikeanpuoleinen koppi on yksireikäinen, vasemmanpuoleinen mahdollisesti kaksireikäinen, tosin istuinosa on lahonnut. Ovet aukeavat vasemmalle ja ovat mitoiltaan 1,7 m x 0,5 m. Ne on tehty pystylaudosta, joiden päällä etupuolelle on naulattu vaakalaudat ylä- ja alareunaan. Ovenrivat on tehty oksista. Käymälän katto on pulpettimallinen lautakatto.

Pihan luoteisnurkalla joenrannassa, jyrkän rinteiden juurella on saunan jäännös. Se on mitoiltaan 4,3 m x 4 m ja luode-kaakkosuuntainen, lisäksi kaakkoispäässä on epäselvä 2 m pitkä osa, mahdollisesti kuisti tai eteinen. Rungosta on jäljellä kaksi pyöröhirsikertaa. Nurkissa on sahatut pitkänurkkaiset salvokset, joissa salvoslovi on tehty molemmille puolille hirttä, ja hirsien päät on katkaistu sahalla. Saunan itänurkalla on kaksi lämmitysuunia, luultavasti eräänlainen kiuas ja vedenlämmityspöytä. Kämpän päällä kasvaa nuorta taimikkoa. Kämpän vieressä ylärinteessä on halkaisijaltaan 2 m kokoinen kuoppa 5.

Pihan eteläpäässä niemen kärjessä suon laidalla on tallin jäännös. Tallin pohja on mitoiltaan 16 m x 7 m ja itä-länsisuuntainen. Tallista on jäljellä yksi pyöröhirsikerta, ja rungon päällä olevaa luultavasti katosta peräisin olevaa riukua. Tallin päällä kasvaa taimikkoa. Tallin pohjoispuolella on kuopat 6 ja 7. Lännenpuoleinen kuoppa 6 on soikea, mitoiltaan 2 m x 1 m x 0,5 m, ja idänpuoleinen kuoppa 7 suorakaiteenmuotoinen, mitoiltaan 2 m x 1,5 m x 1 m.

kämpä: X=7462480, Y=3579778

talli: X=7462437, Y=3579779

sauna: X=7462505, Y=3579742

käymälä: X=7462509, Y=3579813

kuoppa 1: X=7462491, Y=3579785

kuoppa 2: X=7462489, Y=3579780

kuoppa 3: X=7462489, Y=3579776

kuoppa 4: X=7462489, Y=3579773

kuoppa 5: X=7462506, Y=3579745

kuoppa 6: X=7462450, Y=3579773

kuoppa 7: X=7462450, Y=3579781

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on 1950-1970-luvulle ajoittuvan metsätyökämpän jäännös ja siihen liittyviä piharakennuksia.

Lisätietoja

Kohde on Lapin ympäristökeskuksen Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa kohde nro: 732-225. Hankkeen kaikkien kohteiden tietoja pääsee selaamaan OIVA-palvelusta: <http://www.ymparisto.fi/oiva>.

Topografinen kartta 1:20 000. Karttalehti 4711 10. Maanmittauslaitos, v. 1971.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
 Tarkastuspvm: 27.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

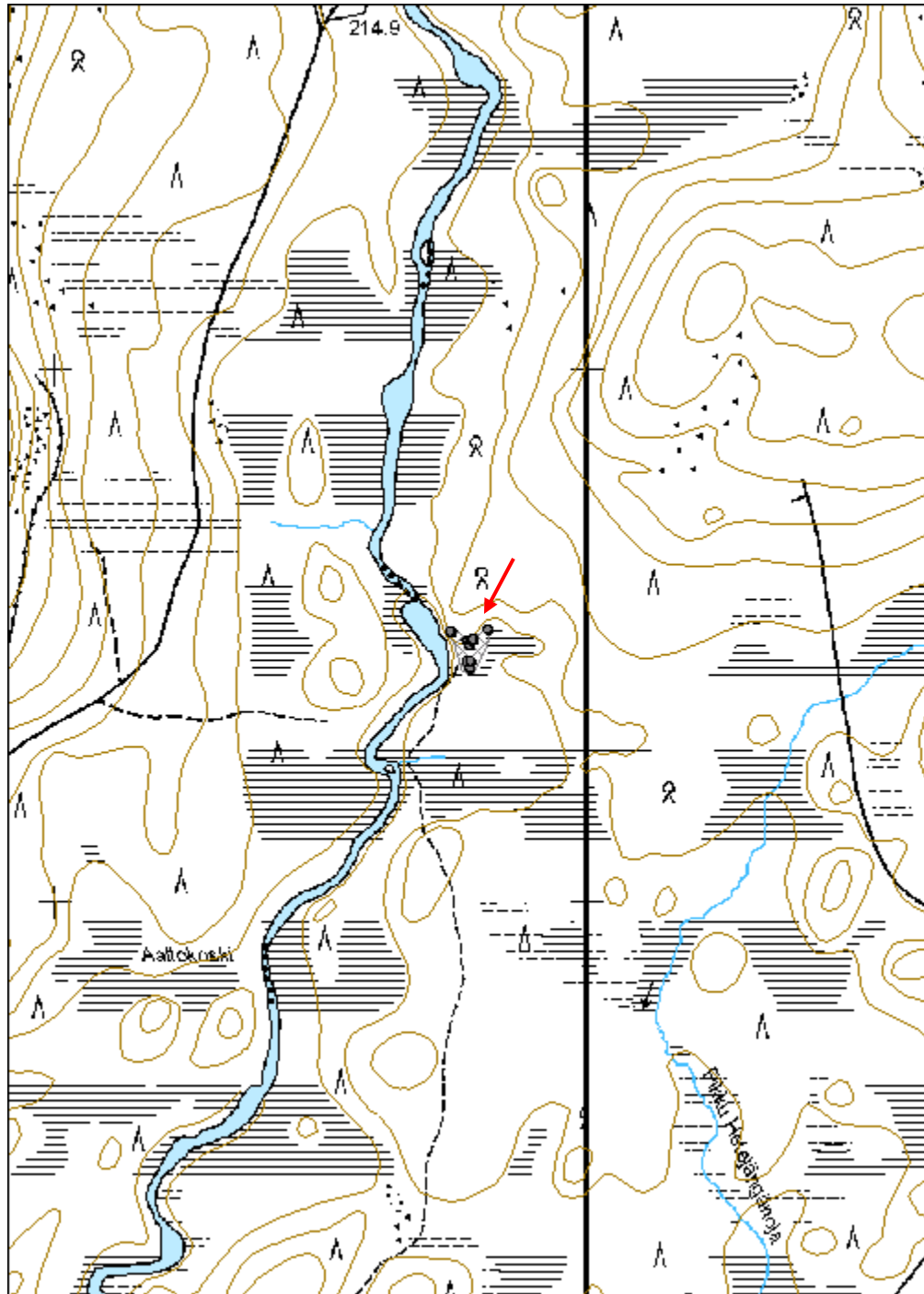
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
--------------------------------	-----------------

Selitys:	
-----------------	--

Tarpomoiva 1 käymälä itään. Kuva: S. Tolonen.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7462471, Y 3579778, Z 208	Mittakaava:	1:10000

Maltio Kepperinoja 1 kämppä jäännös	MH-tunnus: 150211
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	7		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7467673, Y 3582861, Z 244	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on merkitty v. 1971 topografiseen karttaan, ja se näkyy ilmakuvassa.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Takatunturin ja Keppervaarojen länsipuolella, Maltiojokeen laskevan Maltio Kepperinojan varressa, ojan luoteispuolella. Paikalle kääntyy tienura luoteesta metsätieltä. Kasvillisuus on mäntyvaltaista sekapuustoista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää. Alueen kaakkoispäässä ojan lähellä on koivuvaltaista sekapuustoista korpea, joka on luokiteltu kitumaaksi.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on siirrettävän kämpän jäännökset. Alueelta löytyi puretun kämpän ja saunan jäännökset sekä kaksi kaivoa, pitkospuut ja purettuja kuljetusta varten kokoon kasattuja kattoristikoida. Kämpä ja kaivo 1 sijoittuvat avoimelle piha-alueelle, muut rakennelmat pihan reunalle.

Kämpä sijaitsee alueen keskellä. Kämpä on purettu ja poltettu, mutta siitä on jäljellä selkeästi erottuva pohja. Pohja on mitoiltaan 25 m x 8,5 m ja koillis-lounaissauntainen. Pohja koostuu kolmesta hirsikerrasta, joista alin on pyöröhirsi ja kaksi päällimmäistä pelkkahirsiä. Pohjan päällä on lisäksi muita puurakenteita. Lattia on sahalautaa, ja lisäksi kämpän päällä on kattohuopaa, kattopeltiä ja ruostuneita kodinkoneita, mm. hella. Kämpän päissä on ollut mahdollisesti kuistit tai terassit. Kämpän koillissivulla lähellä koillispäätä kaakkoissivulla on puurakenteinen neliönmuotoinen kaivo 1, mitoiltaan 1,1 m x 1,2 m.

Kaivo 2 sijaitsee kämpän kaakkoispuolella puustoisen alueen reunalla. Kaivo voi olla jätekaivo, tai ainakin se muistuttaa aikaisemmin löydettyjä jätekaivoja. Kaivo on tehty kapeista pelkkahirsistä, ja se on neliönmuotoinen ja mitoiltaan 2 m x 2 m. Maanpinnalle ulottuvan osan korkeus on 1 m. Kaivon päällä on ollut lautakansi, joka on lahonnut. Nurkkiin on tehty sahalla lyhytnurkkaiset salvosmaisiet lovet, mutta hirret on kiinnitetty toisiinsa nauloilla.

Kaivo 2:n lounaispuolelta pihan reunalta lähtee rantaan päin kaakkoon n. 40 m pitkät pitkospuut, jotka risteävät saunalle. Sauna on n. 6 m x 3,8 m kokoinen ja koillis-lounaissuuntainen. Pohjasta on jäljellä yksi pyöröhirsikerta, jonka päällä on laualattiaa. Saunan koillispäädystä on 2 m pitkä eteisosa tai kuisti. Löylyhuoneen pohjoisnurkalla on kiukaan paikka. Saunan länsiluoteispuolella on lisäksi tunkioalue, jossa on kämpänaikaista jätettä ja epämääräinen lautarakennelma.

Pihan koillisnurkalta löytyi lisäksi 18 ehjää katon harjaristikoita, jotka on kaiketi kerätty paikalle kämpän purkamisen jälkeen odottamaan siirtoa.

kämpä: X=7467684, Y=3582857
 kaivo 1: X=7467679, Y=3582860
 kaivo 2: X=7467675, Y=3582875
 kattoristikot: X=7467709, Y=3582869
 sauna: X=7467648, Y=3582878
 pitkospuu: X=7467651, Y=3582886
 tunkio: X=7467649, Y=3582867

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on 1950-1970-luvulle ajoittuvan siirrettävän metsätyökämpän jäännös.

Lisätietoja

Topografinen kartta 1:20 000. Karttalehti 4711 10. Maanmittauslaitos, v. 1971.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
 Tarkastuspvm: 27.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

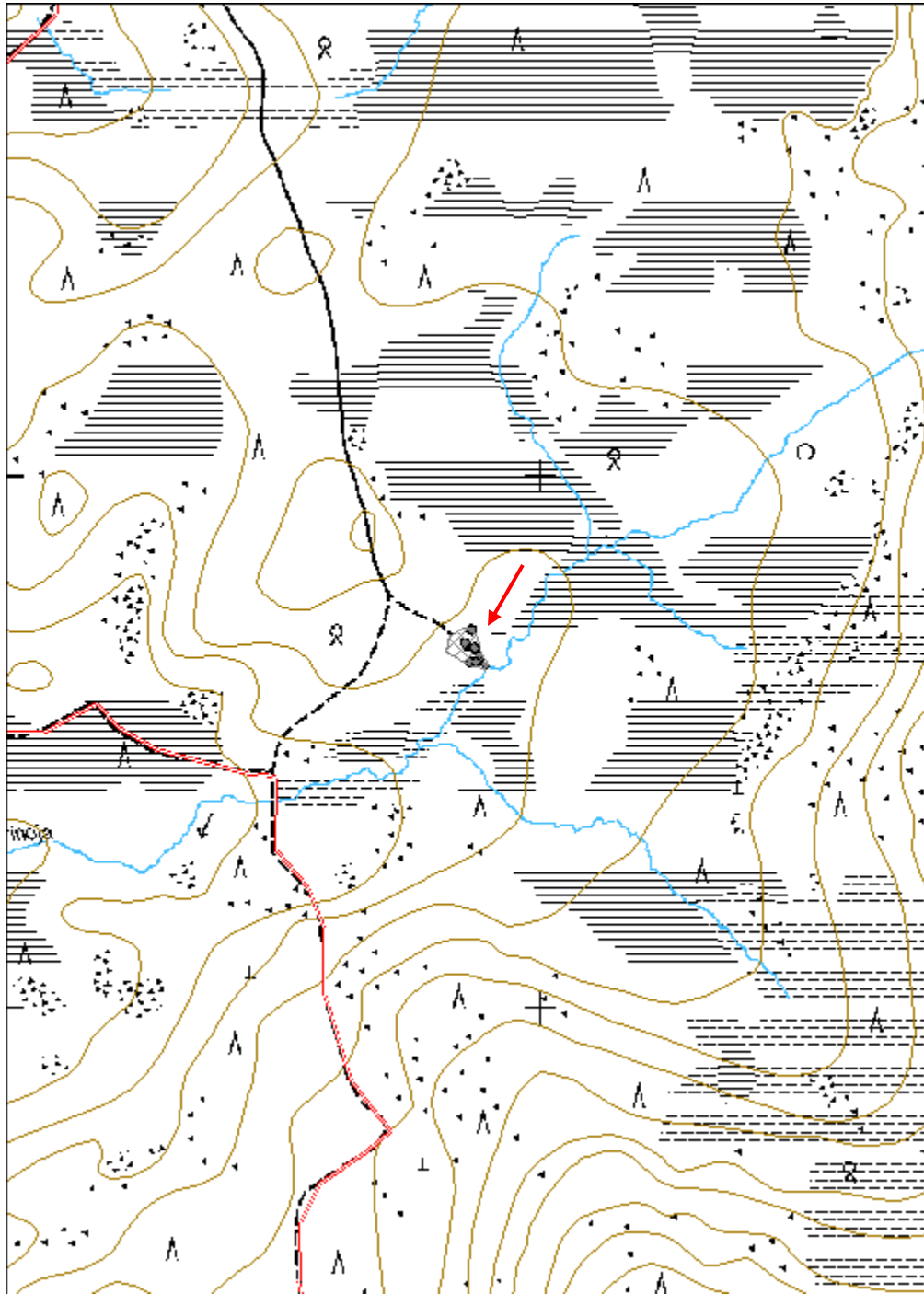

Maltio Kepperinoja 1 kämpä itäkaakkoon. Kuva: S. Tolonen.

Maltio Kepperinoja 1 kaivo 2 länteen. Kuva: S. Tolonen.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© <i>Metsähallitus</i> 2008 © <i>Maanmittauslaitos</i> <i>1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7467673, Y 3582861, Z 244	Mittakaava:	1:10000

Ylimmäinen Taviselkä 2 harjakota jäännös		MH-tunnus: 150253	
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7472605, Y 3597925, Z 259	Löydöt:	
<i>Taustatiedot</i>			
Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.			
<i>Ympäristön kuvaus</i>			
Kohde sijaitsee Ylimmäisen Taviselän kaakkoisosassa metsätien itäpuolella tasaisella kankaalla. Metsätien kohdalla kulkee moottorikelkkareitti, ja kohteesta 540 m kaakkoon kulkee UKK-reitti. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa varttunutta kasvatusmetsää. Kohteen kaakkoispuolella on lisäksi kapea etelä-pohjoissuuntainen rämealue.			
<i>Kohteen kuvaus</i>			
Kohteessa on harjakodan jäännös. Kota on tehty puolikkaista pyöröhirsistä. Se on 2,4 m pitkä ja 2,3 m leveä, ja nykyinen harjakorkeus on 1,4 m, mikä luultavasti vastaa melko hyvin alkuperäistä. Harja on itäkaakko-länsiluodesuuntainen. Kodan katto ja etuseinä ovat romahtaneet, takaseinä on vielä pystyssä. Rungossa on neljä kapeaa halkaistua hirsikertaa, joiden alla on yksi paksu halkaisematon pyöröhirsikerta. Lisäksi päätykolmioissa on kuusi kapeaa halkaistua hirsikertaa. Nurkissa on sahatut lohenpyrstöä muistuttavat salvokset, joskaan salvokset eivät ole kovin tiiviit. Katossa on pyöreä harjariuku ja ruoteina on halkaistua hirttä. Ruoteet on kiinnitetty teollisilla nauloilla harjariukuun ja rungon yläpään hirsikertaan sahattuihin loviin, joita on hirsikerrassa 5-10 cm välein. Katossa on paperia tiivisteinä. Kodassa on laualattia ja takaseinällä kamiina. Oviaukko on kodan itäkaakkoispäädyssä hiukan keskilinjasta vasemmalle niin, että oven oikea sivu on harjan kohdalla. Oviaukko on 50 cm leveä ja 70 cm korkea. Ovenpielien hirret on katkaistu sahalla ja pinta on suoristettu ulkopuolelta. Oven oikeaan reunaan on naulattu pitkä halkaistu pyöröhirsi. Kodan toisen päädyn ulkoseinällä harjan kohdalla on vastaavanlainen maasta harjaan ulottuva halkaistu pyöröhirsi, jota tukee kodan ulkopuolelta vinoriuku. Ilmeisesti kyseessä on jonkinlainen tukirakenne.			
<i>Kohteen rajaus</i>			
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.			
<i>Tulkinta</i>			

Kohteessa on 1900-luvun puoliväliin tai sen jälkeiseen aikaan ajoittuvan harjakodan jäännös. Ei ole tiedossa liittyykö kota moottorikelkkareittiin, tosin se vaikuttaa vanhemmalta.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 28.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

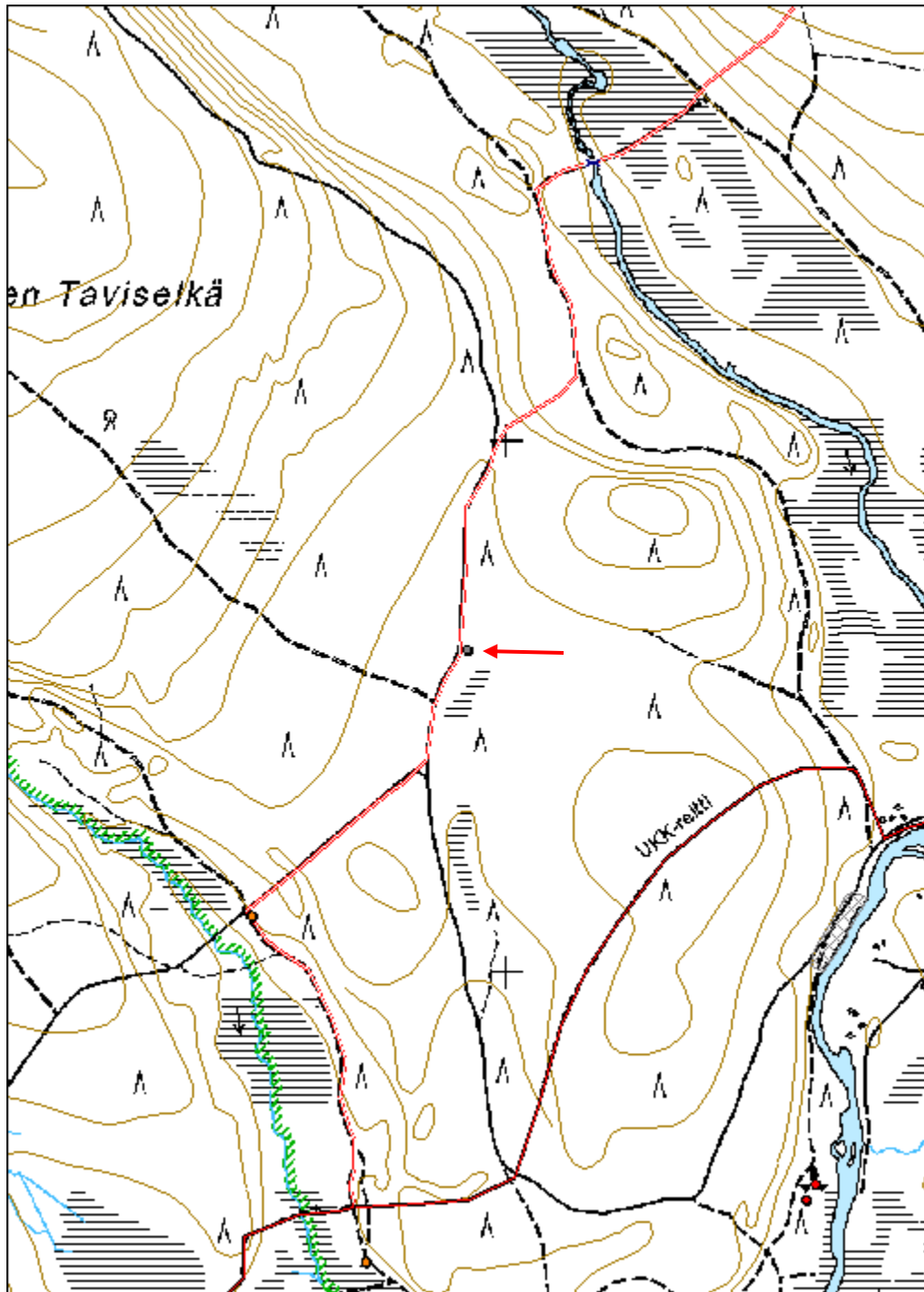
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Ylimmäinen Taviselkä 2 harjakota pohjoisluoteeseen. Kuva: S. Tolonen.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7472605, Y 3597925, Z 259	Mittakaava:	1:10000

Kursu 2 kellari jäännös	MH-tunnus: 151532
--------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:			

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7408389, Y 3550536, Z 185	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kursun kylässä, Keskijärven itäpuolella. Kohde sijoittuu Kursun läpi kulkevan tien itäpuolella olevan kumpareen koilliseen päin laskevaan rinteeseen. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta. Kohde sijoittuu uudistuskypsän ja nuoren kasvatusmetsän rajalle.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on maakellarin jäännös. Kellarin takaseinä on lahonnut ja romahtanut. Kellari on samantyyppinen kuin kumpareen länsirinteessä oleva kellari (kohde Kursu 1). Kellari on rankorakenteinen ja pystylaudoitettu. Maanpinnalle näkyvä runko on 1,9 m pitkä ja 70 cm leveä, josta käytäväosan pituus on 45 cm. Kellarin ympärillä on 2-3 m leveä maavalli. Kellarin itäkoillispuolella on oikealle aukeava ovi. Oven korkeus on 1,5 m ja leveys 51 cm. Se on kaatunut kellarin sisään. Ovi on päällystetty ulkopinnalta pahvilla. Kellarissa on harjakatto. Katon harjariuku on tuettu päädyistä runkorakenteisiin ja varaston ja käytävän väliseinän kohdalta pystypalkilla. Vesikatossa on lautakate, etuosassa katteena on peltiä. Suorassa välikatossa on päällä paperitiiviste. Rakenteissa on käytetty teollisia nautoja.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kellari ajoittunee 1960-80-luvulle, eikä liittyne puolustusvarustuksiin. Todennäköisesti se on kuulunut jollekin lähialueen taloista.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 20.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

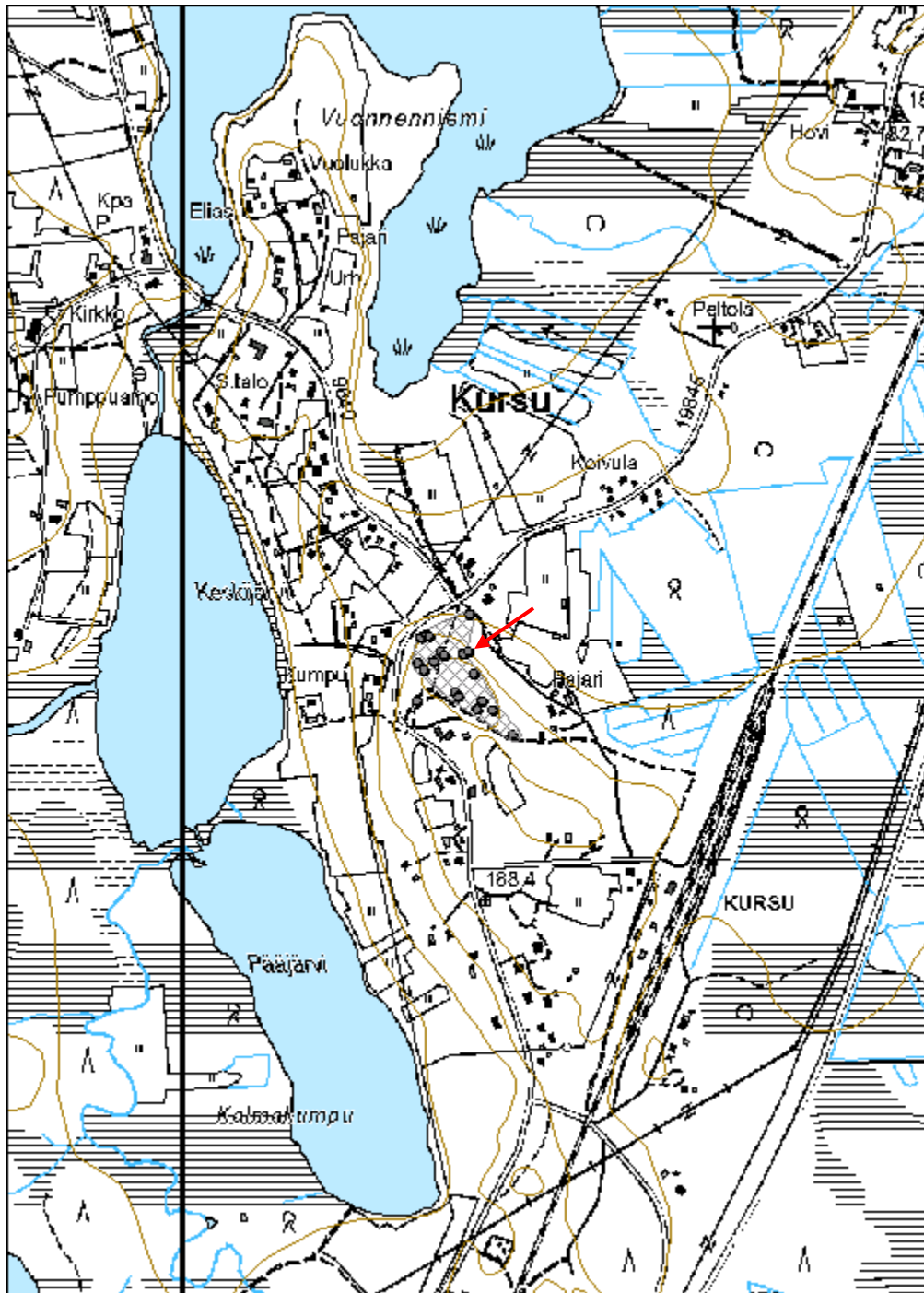
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	99 Ei suojeluarvoa	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	99 Ei suojeluarvoa
Selitys:		Selitys:	
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty		
Selitys:			

Kursu 2 kellari pohjoiseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7408389, Y 3550536, Z 185	Mittakaava:	1:10000

RAKENNUSPERINTÖKOHTEET

Suoltijoen pirtti		MH-tunnus: 147218
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija: 191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä: 191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:	1954	Kunta: 732 Salla
Lukumäärä:	16	
Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu: 9 Muu tuottamistapa
Koordinaatit:	X 7469404, Y 3591757, Z 240	Löydöt:
<i>Taustatiedot</i>		
<p>Kohteeseen liittyvä tietoa saatiin Suoltijoella v. 1960-1972 mm. konemiehenä ja hömpöörikuskina työskennelleeltä Hugo Jaakkoselta, Museoviraston rakennusperintörekisteristä, sekä muutamista julkaisuista, jotka on listattu kohdassa lisätietoja. Kohde on merkitty myös Metsähallituksen Reiska- ja Sutigisjärjestelmiin ja se näkyy peruskartalla. Erityisesti Lehtosen gradussa on runsaasti Suoltijoen entisten työntekijöiden kertomuksia ja kuvauksia savotan töistä, mitä kaikkea tässä ei ole tilaa toistaa.</p>		
<i>Ympäristön kuvaus</i>		
<p>Kohde sijaitsee Alimmaisen Suoltijoen koillisrannalla, Jokoshaaranvaaran lounaispuolella. Suoltijoki yhtyy Ala-Naruskajokeen n. 4,5 km etäisyydellä pirtiltä alajuoksulle päin. Kohteelle tulee tie Naruskalta Tuntsalle kulkevalta tieltä. Kohde sijoittuu tasanteelle, joka rajautuu koillisessa jyrkkään rinteeseen. Rantatörmä on jyrkkä ja korkea. Kasvillisuus ympäristössä on vaihtelevaa - rannassa enimmäkseen koivuvaltaista tuoretta kangasta, koillisrannalla rinteessä ja sen päällä on mäntyvaltiasta kuivaa ja kuivahkoa kangasta. Puusto vaihtelee kehitysluokaltaan taimikosta uudistuskypsään metsään. Joenranta on soista.</p>		
<i>Kohteen kuvaus</i>		
<p>Metsähallitus rakennutti Suoltijoen savottapirtti v. 1953 suurimittaisten hakkuiden ja uittojen tukikohdaksi. Suunnittelu ja rakentaminen aloitettiin v. 1953 ja savottatyöt aloitettiin saman vuoden loppusyksyllä. Miehistö- ja ruokala-teräväpäärakennukset on suunnitellut rakennusmestari A. Koskenniemi. Pirtti on ollut alkuperäisessä majoituskäytössä v. 1971 asti. Savottakeskuksen käyttö loppui v. 1973. Tänä aikana tapahtui metsätalouden motorisoituminen, joten Suoltijoella kulloinkin käytössä olleissa rakennuksissa on tapahtunut muutoksia. Savottayhteisöön kuului suurimmillaan lähes 300 henkeä sivukämpät mukaan lukien, loppuvaiheessa 70-luvulla vain muutamia kymmeniä. Rakennukset myytiin v. 1973 Suoltioiva ry:lle, joka järjesti tiloissa</p>		

leiritoimintaa vuoteen 1994 asti, jolloin rakennukset joutuivat käyttökieltoon miehistörakennuksen huonon kunnan vuoksi. Sitten rakennukset ovat siirtyneet takaisin Metsähallituksen metsätalouden hallintaan, ja niitä on korjattu. Rakennusten entisöinti aloitettiin v. 2003. Rakennusten vesikatot on uusittu ja miehistörakennus on tunkattu ylös ja sen kantavia rakenteita on uusittu. Entisöinnin suoritti yhteistyönä Lapin ympäristökeskus, TE-keskus, Metsähallitus ja Sallan kunta.

Suoltijoen savottakokonaisuuteen kuuluvat myös pirtistä erillään olevat Alimmaisen Suoltijoen ylä- ja alatammet, alatammen tammikämpä, Suoltijoen leimauskämpä, Tarikkajärven leimauskämpä, Tuohivaaran parakkikämpä, kaksi Maltion sivukämpää, Lehmilaidunkurun parrukämpä ja Jalaskylä. Näistä tammet käytiin tarkistamassa tässä inventoinnissa. Molemmat tammet on huonokuntoisina purettu, ja alatammen kohdalle on rakennettu moottorikelkka/mönkijäsilta. Alatammen vieressä oleva tammikämpä on nykyään yksityisomistuksessa. Ylätammen kohdalla ei ole enää ylityspaikkaa, ja jäljellä on tammen penkereet. 50-l rakennettu Suoltijoen leimauskämpä, joka sijaitsee Naruskajoen itärannalla Suoltijoen suusta 300 m Naruskajoen ylävirtaan, on Sallan yhteismetsän omistuksessa ja käytössä autiotupana. Kyseistä leimauskämpää on käytetty savotan aikaan myös eräänlaisena ryyppäkämpänä, jossa humalaiset savottaan pyrkineet työmiehet saattoivat juoda tai selvittää humalaansa (Lehtonen 1999: 65-66). 50-l rakennettu Tarikkajärven leimauskämpä on Luontopalveluiden hallinnassa, ja käytössä autiotupana. Tuohivaaran, Maltion ja Lehmilaidunkurun kämppien jäännökset sijoittuvat valtion metsätalousmaalle. Tuohivaaran yksipäinen parakkikämpä on rakennettu 50-luvulla. Maltion kämpä on siirretty 50-luvulla Takatunturinselkää. 60-luvulla Maltiojoelle tehtiin toinen kaksipäinen sivukämpä. Myös Lehmilaidunkurun leimikkoon rakennettiin 60-luvulla parrukämpä. Kokonaisuuteen on kuulunut myös siirrettävä Jalaskylä, joka tuli käyttöön 50-luvulla.

Kohde on ainoa laatuaan oleva savottakeskus Suomessa, ja se on arvotettu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (VAT/rky). Alueella olevista rakennuksista miehistörakennus eli pirtti sekä ruokala- ja kaupparakennukset on suojeltu rakennussuojelulalla (nykyisin 1.7.2010 voimaan tullut laki rakennusperinnön suojelusta).

50-luvun alussa paikalla on ollut miehistörakennus, kauppa, ruokala-teräväpää, valjashuone, käymälä, aggregaattivaja, maakellari, sauna ja vaja. Paikalle on rakennettu myös varastorakennus ja liiteri harjun juurelle. Alkuvaiheessa pirtille siirrettiin lisäksi neljä tallia Tenniön savotalta, ja hevosia oli 30 kpl. V. 1960 talleja oli enää kaksi, ja lopulta hevosten käytön loppuessa talleista tehtiin varastorakennus. Valjaskuivaamo muutettiin myös moottorisahankunnostuskopiksi. 60-luvulla pihapiiriin rakennettiin mm. levyparakkirakennus traktorien kunnostushuoneeksi, traktoritalli, varastoja ja halkokatoksia. Sauna on palanut kahteen kertaan, ensimmäisen kerran v. 1962, toisen kerran 70-luvulla, minkä jälkeen vanha maakellari muutettiin saunaksi.

Paikalla on nykyään 11 ehjää rakennusta ja rakennelmaa; miehistörakennus, ruokala-teräväpäärakennus, kaupparakennus, valjas-moottorisahahuone, vanhasta maakellarista muutettu sauna, toinen kellari, varasto, aggregaattivaja, käymälä, vaja ja laiturit. Pihassa

on myös yksi uudempi grillikatos. Lisäksi piha-alueella on viisi rakennuksen ja rakennelman jäännöstä; saunan jäännös, tallin jäännös, tunnistamattomat rakennuksen jäännökset 1 ja 2 sekä tienhoitovälineistöä. Rakennukset tarkistettiin v. 2012 inventoinnissa ainoastaan ulkopuolelta. Lisäksi VAT/rky-alueelle sijoittuu Suoltijoen ylätammen jäännös (Reiska: 150354) sekä pihan luoteisosassa oleva vanhempi kämpän jäännös (Reiska: 148685).

Miehistörakennus (pirtti) sijaitsee aukean piha-alueen luoteispuolella. Se on kaksikerroksinen, mitoiltaan 25 m x 15 m ja koillis-lounaisuuntainen. Rakennus on rankorakenteinen ja perustuksena on luonnonkivijalka. Majoitustilaa rakennuksessa oli 200 metsurille, tosin asujia saattoi olla välillä enemmänkin. Kummassakin kerroksessa on päädyistä toiseen kulkeva keskikäytävä, jonka varrelle molempiin päihin on sijoitettu yhteensä neljä makuusalua, kukin 24 miehelle. Makuusalien välissä on molemmilla puolilla käytävää vaatteidenkuivaushuoneet sekä yksi neljän hengen miehistöhuone. Pienet miehistöhuoneet eivät näy alkuperäisissä piirustuksissa. Yleensä ajomiehet majoittuivat alakertaan ja suurin osa hakkuumiehistä yläkertaan, koska ajomiesten piti huoltaa traktoreita ja hevosia yölläkin. Portaikko sijoittuu kaakkoissivun keskelle pääoven kohdalle. Makuusalien kolmiruutuiset ja porraskäytävän kaksiruutuiset ikkunat on sijoitettu symmetrisesti akseliin. Pihapuolella kaakossa ikkunoita on molemmissa kerroksissa neljä kpl, joista reunimmaisista ovat kolmiruutuisia ja kaksi keskimmäistä kussakin kerroksessa kaksiruutuisia. Luoteenpuoleisella räystäässivulla sekä molemmissa päissä on kolme kolmiruutuista ikkunaa kussakin kerroksessa, lukuun ottamatta lounaispäädyn alakertaa, jossa on ikkunat oven molemmilla puolilla. Lisäksi molemmissa päädyissä on ullakolla yhdet yksiruutuiset ikkunat. Ikkunanpielet ja -karmit, samoin kuin ovenkarmit, on maalattu valkoisiksi. Katto on harjakatto, jossa on huopakate. Ulkoseinät ovat maalaamatonta peiterimalaudoitetta. Sisäänkulkurakennukseen on sekä keskeltä julkisivua kaakkoissivulta että lounaispäädyistä. Viimeksi mainittua käytettiin ruokalaan mentäessä. Molemmat ovet ovat pariovia, joiden päällä on harjakatos. Miehistö- ja ruokalarakennuksissa on ollut keskusradio, vesijohtoviemärointi sekä puulämmitteinen vesikeskuslämmitys 1950-luvulta asti. Keskuslämmitysjärjestelmä on muutettu 1970-luvulla. 70-luvulla miehistörakennuksen katto oli päässyt huonoon kuntoon; varsinkin pohjoislappeen katto on vuotanut pahasti ja lahottanut runkorakenteita. Katto oli painunut alas erityisesti kellarikerroksessa sijainneen lämpökeskuksen kohdalta.

Miehistörakennuksen vieressä sen lounaispuolella sijaitsee rankorakenteinen ruokalateräväpäärakennus. Se on luode-kaakkoisuuntainen, mitoiltaan 23 x 10 m ja puolitoistakerroksinen. Kivijalka on tehty luonnonkivistä ja verhouksena on maalaamaton peiterimalaudoitus. Katto on harjakatto, jossa on huopakate. Ruokalarakennuksen huonejako on toteutettu piirustuksesta poiketen päinvastaisesti - mm. ruokala sijoittuu rakennuksen luoteis- eikä kaakkoispäähän. Rakennuksen alakerrassa luoteispäässä on suuri ruokasali, johon mahtui kerralla 150 henkeä, ja kaakkoispäässä keittiö ja kokkien asuinhuone, jossa oli tilat kymmenelle hengelle. Rakennuksen alla oli ruokakellari. Rakennuksen yläkerrassa oli ns. terävänpää. Siihen kuului makuualkovilla varustettu konttorihuone, keittiö, työnjohdon ruokailuhuone, emäntien (2 kpl) huone, vierashuone ja kuukausimiesten eli mittamiesten,

metsänhiihtäjien ja saksimiesten (12 kpl) asunto, ns. karhukoppi. Näistä konttori ja keittiö sijaitsevat kaakkoispäässä, kuukausimiesten asunto luoteispäässä, ja ruokailuhuone, emäntien huone ja vierashuone näiden välissä. Rakennuksessa on kolme ulko-ovea. Ruokalaan johtaa pariovi luoteispäädyn keskeltä. Kaakkoispäädystä on keittiöön johtava vasemmalle aukeava ovi, ja koillissivulla rakennuksen keskilinjan kaakkoispuolella on eteiseen ja portaikkoon johtava oikealle aukeava ovi, jonka päällä on harjakatos. Rakennuksen alakerran ikkunat ovat kolmi-, kaksi- ja yksiruutuisia. Koillissivulla ruokalapäädyn kaksi ikkunaa ovat kolmiruutuisia, portaikon kohdalla on yksi yksiruutuinen ikkuna, ja kokkien asunnon kohdalla on kaksiruutuinen ikkuna. Lounaissivulla on neljä kolmiruutuista ikkunaa. Luoteispäädystä alakerrassa ei ole ollenkaan ikkunoita, kaakkoispäässä oven molemmilla puolilla on yhdet kolmiruutuiset ikkunat. Yläkerran eli ullakon ikkunat ovat kaksiruutuisia. Ullakon kattoon on tehty koillissivulle kolme erillistä ikkunakomeroa, joissa on kaikissa ikkunat, ja lounaissivulla katossa on yksi yhtenäinen ikkunakomero, jossa on kolme ikkunaa. Rakennuksen molemmissa päädystä toisessa kerroksessa on kaksi ikkunaa. Ikkunanpielet ja -karmit, sekä ovenkarmit on maalattu valkoisiksi.

Ruokalarakennuksen kaakkoispuolella pihan keskellä sijaitsee entinen kaupparakennus. Sen kaakkoispäädystä oli kauppa ja kaupanpitäjän asunto, ja luoteispäässä varasto, jossa säilytettiin mm. uittovälineitä. Savotan perustamisvaiheessa rakennusta käytettiin miehistön majoittamiseen. Suoltioiva ry:n aikaan kauppiaan asunto toimi majoitustilana, ja varasto puuliiterinä. Rakennuksen pääosa on mitoiltaan 15,15 m x 9,4 m ja se on luode-kaakkosuuntainen. Pääosan lisäksi rakennuksessa on kolme pientä erillistä osaa. Kaupparakennuksen pihanpuoleisella lounaissivulla kaakkoispäässä on 4,8 m leveä ja 1,5 m pitkä umpikuisti, jossa on kaksi ovea, ja kaakkoispäässä itänurkalla on 3,4 m pitkä ja 4 m leveä lämmitetty osa, jossa on kauppiaan asunto. Asunto on lisätty rakennukseen 60-luvulla. Luoteispäädyn koillissivulla on lisäksi varastoon liittyvä 4 m pitkä ja 6,2 m leveä erillinen osa. Rakennuksen katto on huovalla katettu harjakatto, ja perustana on luonnonkivijalka. Kaakkoispäädyn asunto-osassa on erillinen matalampi harjakatto, ja varaston koillissivun osassa erillinen hiukan matalampi pulpettikatto. Umpikuistin katto liittyy suoraan rakennuksen pääosan kattoon. Ulkoseinien verhous vaihtelee; peiterimalaudoitusta on lähinnä rakennuksen kaakkoispäässä, luoteispään varastossa on leveämpää lomalaudoitusta, ja kaakkoispäädyn kauppiaan asunto on vaakalaudoitettu. Osa laudoista on maalattu punaiseksi, ja maali on paikoitellen kulunut pois. Osa laudoista on ilmeisesti ollut alunperin maalamattomia, luultavasti myöhempiä korjauksia, koska 50-60-luvulle ajoittuvassa kuvassa kaupparakennus näyttää maalatulta (Lehtonen, 1999: liite 4, kuva 1). Rakennuksessa on neljä ovea, kaikki lounaissivulla. Näistä kaksi sijoittuu varasto-osan puolelle ja em. kaksi ovea kaupan- ja kauppiaan asunnonpuolelle kuistiin. Varaston ovista luoteispuoleinen on vasemmalle aukeava ovi ja kaakkoispuoleinen pariovi. Kaupan ovet aukeavat vasemmalle. Kauppapäädystä rakennuksen pääosassa on kolme neliruutuista ikkunaa; kaksi näistä sijoittuu pihanpuolelle rakennuksen lounaissivulle ja yksi kaakkoispäädystä. Kaakkoispäädyn ikkunan vasemmalla puolella on lisäksi ollut toinen kapeampi kaksiruutuinen ikkuna, joka on peitetty laudoilla (ikkuna näkyy 50- tai 60-luvulle ajoittuvassa kuvassa: Lehtonen, 1999: liite 4, kuva 1). Lisäksi rakennuksen kaakkoispäädyn erillisessä osassa on yksi kaksiruutuinen ikkuna lounaissivulla. Ikkunanpielet ja karmit on maalattu

valkoisiksi. Varaston koillissivun osan päässä katon rajalla on vierekkäin kaksi pientä kaksiruutuista ikkunaa. Rakennuksen keskivaiheilla koillissivulla on ilmeisesti ollut ikkuna tms., joka on peitetty vanerilla.

Ruokala-teräväpäärakennuksen eteläpuolella rantatörmän reunalla on maakellarista 70-luvulla muutettu sauna, vanhemman saunan jäännös, aggregaattivaja, pieni varasto, kellari ja laitur. Näistä eteläisin on maakellarista tehty sauna. Saunan maanalainen runko on sementtiä, ja mitoiltaan 8,2 m x 4 m. Rungon ympärillä on maavalli. Saunassa on pieni ikkuna kaakkosisseinällä. Rakennus on koillis-lounaissauntainen, ja sen lounaispäässä on rankorakenteinen maanpinnalle oleva 3,1 m pitkä ja 4 m leveä pukuhuone. Pukuhuone on verhottu vanerilla ja muovikankaalla. Pukuhuoneeseen on kulkuaukko luoteissivulla. Pukuhuoneen katto on aaltopeltinen tasakatto.

Maakellarista muutetun saunan luoteispuolella on epäselvän rakennuksen, mahdollisesti palaneen saunan, jäännös. Saunan paikka erottuu tasaisena alueena, jossa kasvaa nuoria koivuja. Lisäksi paikalla on 1 m x 1,2 m kokoinen uunin pohjalaatta. Laatan vieressä on styroksilla vuorattu puulaatikko, johon tulee vesiputki, ja sähkölinjan tolppa.

Saunan jäännöksen luoteispuolella rinteiden yläosassa on rankorakenteinen aggregaattivaja. Vaja on matala ja mitoiltaan 3,8 m x 2,1 m. Se on itäkaakko-länsiluodesuuntainen, ja itäkaakkoispäässä on vasemmalle aukeava ovi. Katto on huopakatteinen pulpettikatto. Verhous on punaiseksi maalattua lomalaudoitusta. Vajalta lähtee sähkölinja.

Aggregaattivajan länsipuolella rinteessä on puurakenteinen maakellari. Kellari on 4,3 m pitkä ja 2,8 m leveä. Sen lounaispäädyssä on luukkumainen alaspäin aukeava ovi. Katto on matala harjakatto, jossa on katteena aaltopeltiä. Kellarin vierestä rantaan johtaa kivilaatoista tehdyt askelmat, ja rannassa on lautarakenteinen laitur.

Ruokalan lounaispuolella rinteiden päällä on pieni varasto. Samalla paikalla on sijainnut varastorakennus, jossa savotan ruokaporukat säilyttivät lihoja. Ei ole tiedossa onko kyseessä sama varasto. Varastorakennus on rankorakenteinen ja tiiviisti pysty-laudoitettu, ja se on mitoiltaan 2,86 m x 2,68 m. Pitkä sivu on luode-kaakkosuuntainen. Koillissivun keskellä on vasemmalle aukeava ovi ja takaseinällä lounaassa katonrajassa on pieni aukko. Varastossa on aaltopeltikatteinen pulpettikatto, joka laskee takaseinälle. Rakennus on maalattu punaiseksi.

Ruokalan luoteis- ja miehistörakennuksen länsipuolella törmän reunalla on huonokuntoinen rankorakenteinen vaja. Kyseessä voi olla puuliiteri. Vaja on mitoiltaan 4,1 m x 3,1 m, ja sen pitkä sivu on luode-kaakkosuuntainen. Katto on aaltopeltillä katettu pulpettikatto, joka laskee lounaaseen päin rinteeseen. Rakennelmassa on ovi koillissivun keskellä. Vaja on maalattu sisältä valkoisella, ja ulkoverhouksena on punaiseksi maalattu peiterimalaudoitus. Katonrajassa on n. 20 cm korkea laudoittamaton kaistale.

Miehistörakennuksen itäpuolella, rinteiden juurella tien itäpuolella on rankorakenteinen käymälärakennus. Käymälä on 5 m x 3,1 m kokoinen, luode-kaakkosuuntainen. Katto on

huopakatteinen rinteeseen puolelle koilliseen laskeva pulpettikatto. Verhouksena on punaiseksi maalattu lomalaudoitus. Molemmissa päissä on koko sivun levyiset portaat ja katokset sekä kaksi ovea. Luoteispäässä on kaksi 5 hengen käymälää ja kaakkoispäässä kaksi kahden hengen käymälää. Luoteispään vasemmanpuoleisessa käymälässä istuinosa on lahonnut.

Käymälän kaakkoispuolella tien varressa, rinteeseen juurella, on rakennuksen jäännös 1. Paikalla näkyy muutamia lautarakenteisia levyjä, kattohuopaa ja muuta rakennuksen purkujätettä. Rakennuksen jäännös on mitoiltaan 22 m x 6 m ja luode-kaakkosuuntainen. Kyseessä voi olla traktorien kunnostushuone tai varasto.

Miehistörakennuksen luoteispuolella tien länsipuolella on puretun tallin jäännös. Se on mitoiltaan 24,7 m x 8,5 m ja länsilounais-itäkoillisuuntainen. Rungosta on jäljellä yksi pelkkahirsikerta, joiden päällä on muutamia poikittaisia puita. Nurkissa on sahatut ristinurkkasalvokset, ja hirsien päät on katkaistu sahalla. Tallin pohjan päällä kasvaa tiheää taimikkoa. Tietävästi talli on muutettu 60-luvulla varastoksi.

Tallin jäännöksen itäpuolella, tien itäpuolella on toinen tunnistamaton rakennuksen jäännös 2. Siitä on jäljellä 9 m x 5,5 m kokoinen länsiluode-itäkaakkosuuntainen yhdestä osittaisesta hirsikerrasta koostuva pohja. Hirsissä on sahatut salvokset. Rakennuksen paikka erottuu kuluneena aukiona. Kyseessä voi olla yksi puretuista talleista.

Tien itäpuolella rakennuksen jäännös 2:n pohjoispuolella on valjaidenkuivaushuone, joka muutettiin 60-luvulla moottorisahankorjausvajaksi. Rakennus on maalaamaton ja pyöröhirsinen, mitoiltaan 7,25 m x 7,25 m. Katon harja on itäkoillislänsilounaisuuntainen. Perustuksena on maapenkki. Nurkissa on sahatut suorat salvokset molemmilla puolilla hirttä, ja hirsien päät on katkaistu sahalla samanpituisiksi. Hirsien välissä on käytetty tiivisteinä villaa. Katto on harjakatto, jossa on aaltopeltikate. Päätykolmioissa on peiterimalaudoitus. Rakennuksessa on yksi vasemmalle aukeava ovi eteläkaakkoispuolella, lähellä länsilounaispäätyä. Oven päällä on kyltti, jossa teksti "moottorisahat". Oven vieressä itäkoillispuolella on luukulla peitetty ikkuna. Rakennuksen pohjoisluoteispuolella länsilounaisreunassa on toinen luukulla peitetty ikkuna, ja keskellä seinää maan tasalla on luukku. Rakennuksen pohjoisluoteispuolella on myös kaiverrus KJ.74. Rakennuksen itäkoillispuolella on pieni ilma-aukko ja päätykolmiossa peitetty ikkuna tai muu aukko. Länsilounaispuolella on sähkötolppa.

Valjashuoneen pohjoispuolelle tien itäpuolelle on kerätty tienhoidossa käytettyä välineistöä ja mm. kamiinoita. Paikalla on kaksi rekeä, aura sekä kolme suorakaiteenmuotoista ja kaksi soikeaa sylinterinmuotoista vesipasaa. Yleensä suorakaiteenmuotoiset vesipasat ovat olleet hevosvetoisia ja soikeat traktorilla vedettäviä. Pirtin pihapiirissä on ollut myös muuta välineistöä, mm. hömpööri eli traktorilla vedettävä kuljetuskoppi, jolla miehet kuljetettiin palstalle. Pihalla ollutta välineistöä on viety 80-90-luvun vaihteessa joen toiselle puolelle ja haudattu hiekkakuoppaan.

miehistörakennus, pirtti: X=7469509, Y=3591774

ruokala-teräväpää: X=7469479, Y=3591770
 kauppa: X=7469457, Y=3591816
 valjas-moottorisahahuone: X=7469577, Y=3591767
 sauna/vanha maakellari: X=7469416, Y=3591800
 aggregaattivaja: X=7469444, Y=3591773
 varasto: X=7469458, Y=3591773
 käymälä: X=7469515, Y=3591816
 kellari: X=7469443, Y=3591762
 laituri: X=7469432, Y=3591743
 vaja: X=7469501, Y=3591751
 saunan jäännös: X=7469432, Y=3591743
 tallin jäännös: X=7469557, Y=3591746
 tienhoitovälineistön jäännöksiä: X=7469614, Y=3591747
 rakennuksen jäännös 1: X=7469487, Y=3591833
 rakennuksen jäännös 2: X=7469559, Y=3591783

Kohteen rajaus

Kohteen rajaus noudattaa Museoviraston määrittelemää VAT/rky-kohteen rajausta.

Tulkinta

Suoltijoen pirtti on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä kohde, jolla on myös rakennushistoriallista ja maisemallista arvoa.

Suojelupäätöksen 17/561/95, 5.12.1997 suojelumääräykset:

1. Suojelu koskee miehistörakennusta, ruokalarakennusta ja entistä kaupparakennusta.
2. Suojelu koskee rakennusten ulkoasua sekä alkuperäiseksi katsottavaa kiinteää sisustusta.
3. Rakennuksissa voidaan tehdä säilymisen vuoksi välttämättömiä korjauksia, joilla ei saa muuttaa rakennusten ominaisleimaa.
4. Rakennuksia ja niihin välittömästi liittyvää ympäristöä on käytettävä ja hoidettava siten, että kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot säilyvät.
5. Museovirasto voi antaa suojelumääräysten soveltamisesta tarkempia määräyksiä ja myöntää niistä vähäisiä poikkeuksia.

Kopio suojelupäätöksestä sekä alueen asemapiirros löytyy kohteesta Suoltijoen pirtti Reiska nro: 33670 liitteistä.

Lisätietoja

Elo, T. & Seppälä, S. 2012: Raivaajien ja rakentajien Salla. Sallan kulttuuriympäristöohjelma. Suomen ympäristö 31/2012. Ympäristöministeriö.

Lehtonen, S. 1999: "Kaikki mettäalan muutos siellä tuli koettua, että pokasahalla alko ja moottorisahaan päätty". Sallan Suoltijoen metsätyömiesten yhteisö vuodesta 1953 vuoteen 1973. Kulttuuriantropologian pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto, Taideaineiden ja antropologian laitos.

Museoviraston Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY-sivusto, kohde Lapin uitto- ja savottatukikohdat (luettu 15.10.2012)
http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=2182

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu   Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus   Tarkastusvuosi: 2012
 Tarkastuspvm: 21.8.2012   Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomaisrekisterinro:	201510	Kunto:	2 Kesinkertainen
Arvotus:	5 VAT/rky	Olotila:	1 Käytössä
Selitys:	Koskee koko aluetta	Kohteen suojelu:	4 Rakennussuojelulaki
		Selitys:	Koskee pirttiä eli miehistörakennusta, ruokalaa ja kaupparakennusta, päätös 17/561/95, 5.12.1997

Ympäristön suojelu:	4 Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö
Selitys:	

Suoltijoen pirtin pihapiiri kuvattuna pihan kaakkoispäästä luoteeseen. Kuvassa keskellä miehistörakennus eli pirtti, oikealla kauppa ja vasemmalla ruokala-teräväpää ja pieni varastorakennus. Kuva: J. Puikko.

Vesipasoja Suoltijoen pirtillä. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7469404, Y 3591757, Z 240	Mittakaava:	1:10000

